

KATSAUS LAPIN MUUTTOLIIKKEESEEN

LAPIN LIITTO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Lapin liitto

ISBN 978-951-9244-82-2

Julkaisusarja A46/2017

Rovaniemi 2017

Kansikuva: Lapin materiaalipankki / Simo Vilhunen

Nuoret naiset s. 45: Lapin materiaalipankki

Perinteikkäät miehet s. 45: Lapin materiaalipankki / Arto Komulainen

SISÄLLYS

ALKUSANAT	1
TIIVISTELMÄ	3
1 LAPIN VÄESTÖKEHITYS	4
2 MUUTTOLIIKKEEN MÄÄRÄT JA SUUNNAT LAPISSA.....	7
2.1 Muuttoliikkeen kehitys.....	7
2.2 Maakuntien välinen muuttoliike.....	11
3 MUUTTAJIEN PROFIILI	18
3.1 Muuttajien ikä ja sukupuoli.....	18
3.2 Muuttajien pääasiallinen toiminta.....	25
3.3 Muuttajien koulutusaste	29
3.4 Työllisten muuttajien ammattiasema.....	32
4.5 Työllisten muuttajien toimialasektori.....	34
4 MAAHAN- JA MAASTAMUUTTO.....	35
4.1 Maahanmuutto EU-maissa	35
4.2 Lapin maahanmuuttajat: kansalaisuus, ikä ja kieli.....	36
4.3 Maastamuutto Lapista.....	41
4.4 Lapin maahan- ja maastamuuttajat pääasiallisen toiminnan mukaan.....	42
5 POTENTIAALISET MUUTTAJAT	45
5.1 Muuttajat lähivuosina	45
5.2 Muuttajat 2040-luvulla	46
LÄHTEET.....	53

ALKUSANAT

Lapin väkiluku pienenee vuosi vuodelta. Luonnollinen väestönlisäys oli selvästi miinusmerkkinen vuonna 2016 ja tappiolle jäätiin myös maakuntien välisessä muuttoliikkeessä. Muuttovoittoa Lappi sai puolestaan maahanmuutosta. Katsauksen tavoitteena onkin herättää keskustelua siitä, voidaanko Lapin kannalta positiivista muuttoliikettä tukea joillain toimenpiteillä? Maakunnassa tehdään merkittävää matkailijoille kohdennettua imago- ja markkinointityötä, mutta voisiko imagotyöstä olla apua myös esimerkiksi potentiaalisten työntekijöiden houkuttelemisessa?

Katsauksen aluksi taustoitetaan Lapin väestön kehitystä ja rakennetta. Muuttoliikkeestä tarkastellaan muuttojen määriä ja suuntia niin Lapin sisällä kuin yli maakunnan ja maan rajojen. Näkökulmina ovat sekä tulo- että lähtömuutto. Muuttoliikkeestä tuodaan esiin muuttajien ikä, koulutustaso, pääasiallinen toiminta sekä työllisten muuttajien työnantajasektori ja toimiala. Tiedot esitetään pääasiassa maakunta- ja kuntatasolla, mutta joukossa on myös seutukuntaakohtaisia nostoja.

Muuttoliikkeen osalta katsauksessa on hyödynnetty Tilastokeskuksen väestö- ja muuttoliiketilastoja sekä maksullista muuttaneiden taustatiedot -tietokantaa. Väestö- ja muuttoliiketilastot ovat vuodelta 2016 ja muuttaneiden taustatiedot vuodelta 2015, joka oli katsauksen laatimishetkellä tuorein saatavilla oleva aineisto. Tilastot muuttajista toimialasektorin mukaan ovat vuodelta 2014. Myös EU-maita koskevat tiedot ovat vuodelta 2014. Tilastojen lisäksi teemojen tarkastelussa on hyödynnetty laadullisia aineistoja.

Maahan- ja maastamuuttoa tarkastellaan omana kohtanaan luvussa 4. Luvussa 5 esitellään hieman rennommalla otteella, mutta konkreettiseen tulevaisuustyöhön pohjautuen, potentiaalisia Lappiin muuttajia lähivuosina ja 2040-luvulla.

Edellinen kattava Lapin muuttoliiketarkastelu on tehty Lapin TE-keskuksen toteuttamassa alueellisen ennakkoinnin kehittämisprojektissa vuonna 2001. Maakunnan ennakkointi- ja kehittämistyössä kaivattiin tuoreempaa tietoa muuttoliikkeestä, joten katsaus päätettiin tehdä Ennakoinnin pohjoinen yhteistyö -hankkeessa. Tällä tavoin katsaukseen saatiin myös näkemyksiä mahdollisesta Lappiin tulevaisuudessa kohdistuvasta muuttoliikkeestä.

Kesäkuussa 2017

Pirita Jokikäärre

projektikoordinaattori

Ennakoinnin pohjoinen yhteistyö -hanke (ESR)

Lapin liitto

Katsauksessa käytettyjä käsitteitä

Eurostat

EU:n tilastovirasto, jonka tehtävänä on kerätä ja analysoida kansallisissa tilastovirastoissa tuotettavaa tilastotietoa ja tuottaa siitä vertailukelpoista tietoa.

Kiintiöpakolainen

YK:n pakolaisjärjestön (UNHCR) pakolaiseksi katsoma henkilö, jolle on myönnetty oleskelulupa Suomeen pakolaiskiintiön puitteissa. Kiintiöpakolaiset tulevat/valitaan yleensä pakolaisleireiltä ja he tulevat suoraan kuntaan ja kunnan asukkaiksi.

Kokonaisnettomuutto

Kokonaisnettomuutto on kuntien välisen nettomuuton ja nettsiirtolaisuuden summa.

Kuntien välinen lähtö- ja tulomuutto

Kunnasta toiseen muuttaneet henkilöt. Sisältää myös maakunnan sisäisen muuttoliikkeen.

Kuntien välinen nettomuutto

Kuntien välinen nettomuutto on kuntien välisen tulomuuton ja kuntien välisen lähtömuuton erotus.

Luonnollinen väestönlisäys

Luonnollinen väestönlisäys eli syntyneiden enemmisyys tarkoittaa elävänä syntyneiden ja kuolleiden erotusta.

Nettsiirtolaisuus

Nettsiirtolaisuus on maahanmuuton ja maastamuuton erotus. Suomeen muuttaneen henkilön, joka aikoo oleskella tai on oleskellut Suomessa yhtämittaisesti yli vuoden, on ilmoitettava muutostaan asuinpaikkansa maistraatille. Jos henkilö aikoo jäädä vakituisesti asumaan Suomeen ja hänellä on vähintään vuoden oleskeluun oikeuttava voimassa oleva lupa, hänen kotikuntansa määräytyy yleensä samoin perustein kuin suomalaisen. Suomesta muuttaneiksi katsotaan pääasiassa henkilöt, jotka muuttavat ulkomaille asumaan yhtä vuotta pitemmäksi ajaksi.

Turvapaikanhakija

Henkilö, joka hakee suojelua ja oleskeluoikeutta vieraasta valtiosta. Henkilöllä ei ole vielä oleskelulupaa Suomessa.

Vieraskielinen

Vieraskielisiksi luetaan henkilöt, joiden äidinkieli on jokin muu kuin suomi, ruotsi tai saame.

Väestö

Väestöllä tarkoitetaan alueella (esim. koko maa, maakunta, kunta) vakinaisesti asuvaa väestöä. Ne henkilöt, joilla väestötietojärjestelmän mukaan oli kotipaikka Suomessa vuodenvaihteessa 31.12., kuuluvat ko. vuoden väestöön kansalaisuudestaan riippumatta; samoin ne Suomen kansalaiset, jotka asuvat tilapäisesti ulkomailta. Ulkomaalaisella on kotipaikka Suomessa, jos hänen oleskelunsa on tarkoitettu kestämään tai on kestänyt vähintään yhden vuoden.

Väestöennuste

Kuvaa tulevaa väestönkehitystä. Tilastokeskuksen väestöennusteet ovat ns. demografisia trendilaskelmia, joissa lasketaan mikä olisi alueen tuleva väestö, jos viime vuosien väestönkehitys jatkuisi samanlaisena.

TIIVISTELMÄ

Vuoden 2016 lopussa Lapin väkiluku oli 180 207. Maaliskuussa 2017 väkiluku alitti 180 000 rajan. Luonnollinen väestönlisäys oli tappiollinen -562 henkilöä ja nettosiirtolaisuus voitollinen +561 henkilöä.

Lapin ulkopuolelta maakuntaan muutti 6 204 henkilöä vuonna 2016. Maahanmuuttajia tulomuuttajista oli 944 henkilöä. Näin ollen muualta Suomesta Lappiin muutti 5 260 henkilöä. Lapista muutti muualle Suomeen 5 889 ja toiseen maahan 383 henkilöä. Lapin nettomuutto ilman maahan- ja maastamuuttoa oli tappiollinen -629 henkilöä. Kun maahan- ja maastamuutto otetaan laskuihin mukaan, jäi Lappi muuttoliikkeessä tappiolle -68 henkilöä.

Maakunnan sisäinen muuttoliike muodostui 3 544 henkilöstä. Sisäinen muuttoliike suuntautui suurimmaksi osaksi Rovaniemen seudulle ja Kemi-Tornion seutukuntaan. Maakunnittain tarkasteltuna vuonna 2016 Lappiin tuli eniten muuttajia Pohjois-Pohjanmaalta (35 %)¹ ja Uudeltamaalta (20 %). Pohjois-Pohjanmaalle (40 %) ja Uudellemaalle (20 %) oli myös eniten lähtömuuttoa Lapista. Kuntien välisestä muutosta (sis. maakunnan sisäisen muuttoliikkeen) eniten muuttotappiotatuli Kemiin ja Tornioon, molempiin -210 henkilöä. Eniten muuttovoittoa sai Rovaniemi +156 henkilöä.

Vuonna 2016 muualta Suomesta Lappiin muuttaneista naisia oli 53 % ja miehiä 47 %. Suurin muuttajaryhmä oli 15–24-vuotiaat (35 %) ja toiseksi suurin 25–34-vuotiaat (30 %). Lapista muualle Suomeen muuttaneiden sukupuolijakauma oli sama kuin tulomuuttajissa. Myös lähtömuuttajista suurin ryhmä oli 15–24-vuotiaat (40 %) ja toiseksi suurin 25–34-vuotiaat (30 %). Maakunnan sisällä miehet muuttivat hieman enemmän kuin naiset. Eniten myös Lapin sisällä muuttivat 15–24-vuotiaat (30 %) ja toiseksi eniten 25–34-vuotiaat (20 %).

Lappi jäi tappiolle kaikissa pääasiallista toimintaa kuvaavissa ryhmissä vuonna 2015. Eniten tappiota tuli opiskelijoista (-298 hlöä) ja toiseksi eniten työllisistä (-228 hlöä). Kolmanneksi suurin ryhmä muodostui työttömistä (-194 hlöä). Opiskelijoiden osuus nettomuuttotappiosta oli 30 %, työllisten 23 % ja työttömien 20 %. Työllisistä tulo- ja lähtömuuttajista suurimmat ryhmät olivat 15–24-vuotiaat ja 25–34-vuotiaat. Nämä ryhmät olivat suurimmat myös työttömistä tulo- ja lähtömuuttajista.

Koulutusasteittain tarkasteltuna aktiivisimpia muuttajia olivat keskiasteen koulutuksen saaneet. Toiseksi eniten muuttivat perusasteen koulutuksen saaneet. Tulo- ja lähtömuuttajissa koulutusasteiden osuudet jakautuivat seuraavasti: perusasteen koulutuksen käyneet 30 %, keskiasteen käyneet 50 % ja korkea-asteen käyneet 20 %.

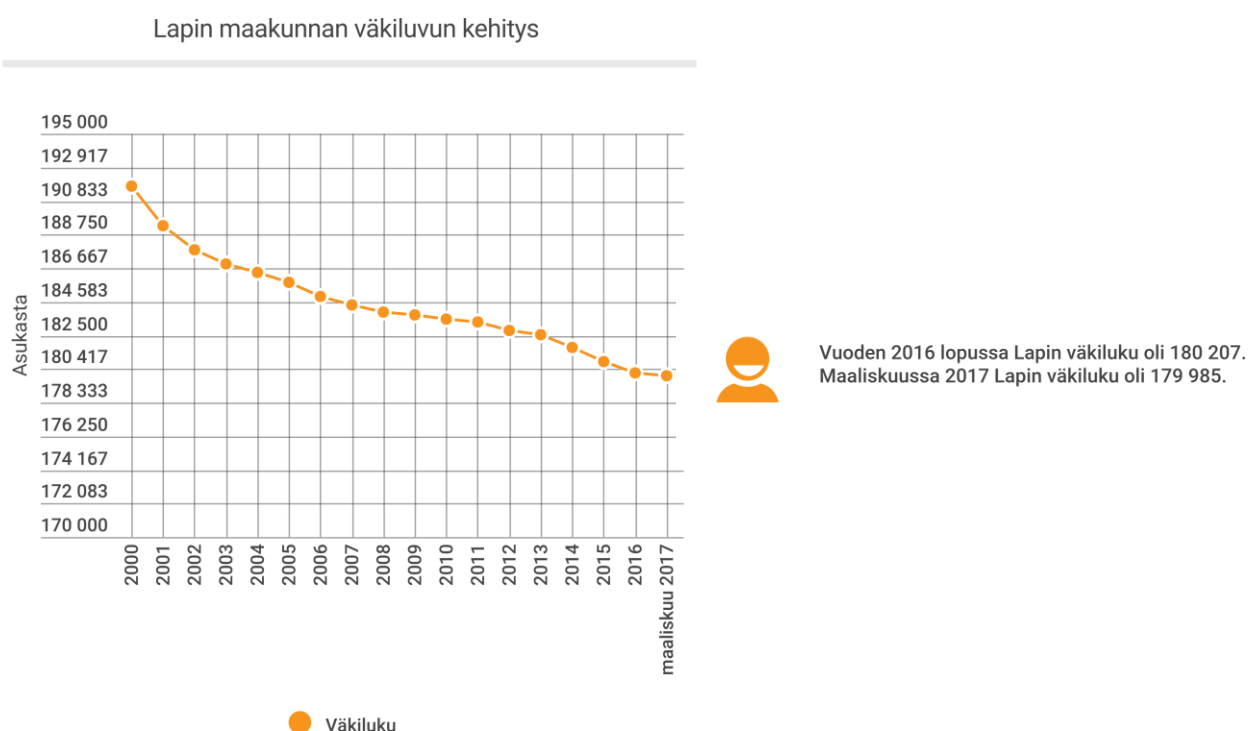
Yrittäjien osuus työllisistä tulo- ja lähtömuuttajista oli 6 % ja nettomuutosta 4 %. Näin ollen palkansaajien osuus tulo- ja lähtömuuttajista oli 94 % ja nettomuutosta 96 %. Työllisten muuttajien toimialoja tarkasteltaessa Lapin muuttajat työskentelevät yleisimmin terveys- ja sosiaalipalveluissa, hallinto- ja tukipalveluissa, kaupan alalla, majoitus- ja ravitsemistoiminnassa, julkisen hallinnon ja maanpuolustuksen alalla, rakentamisessa ja teollisuudessa.

Vuonna 2016 Lappiin tuli 944 maahanmuuttajaa. Maahanmuuttajista miesten osuus oli 53 % ja naisten 47 %. Vuonna 2016 Lappiin tulleista maahanmuuttajasta yli puolet oli 15–34-vuotiaita. Kun mukaan lasketaan lapset (0–14-vuotiaat), alle 35-vuotiaiden osuus oli 75 %. Edelleen, kun huomioidaan 35–44-vuotiaat, alle 45-vuotiaiden osuus oli 85 %.

¹ Luettavuuden helpottamiseksi prosenttilukuja on pyöristetty tiivistelmätekstissä.

1 LAPIN VÄESTÖKEHITYS

Tilastokeskuksen vuonna 1970 tekemän väkilukutarkistuksen² jälkeen Lapin väkiluku on ollut korkeimmillaan (202 895) vuonna 1993, jonka jälkeen se on kääntynyt laskuun. Vuonna 1997 väkiluku alitti 200 000 rajan. (Lapin liitto 2011.) Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen, Palkansaajien tutkimuslaitoksen ja Pellervon taloudellisen tutkimuslaitoksen vuonna 2000 tekemässä ennusteessa arvioitiin, että Lapissa olisi vuonna 2005 noin 177 000 asukasta (ETLA ym. 2000). Näin radikaalia väkiluvun lasku ei ole maakunnassa ollut. Vuonna 2016 väkiluku oli 180 207. Tilastokeskuksen (2015) väestöennusteen mukaan Lapin asukasluku on 179 500 vuonna 2020, 177 642 vuonna 2030 ja 175 166 vuonna 2040.

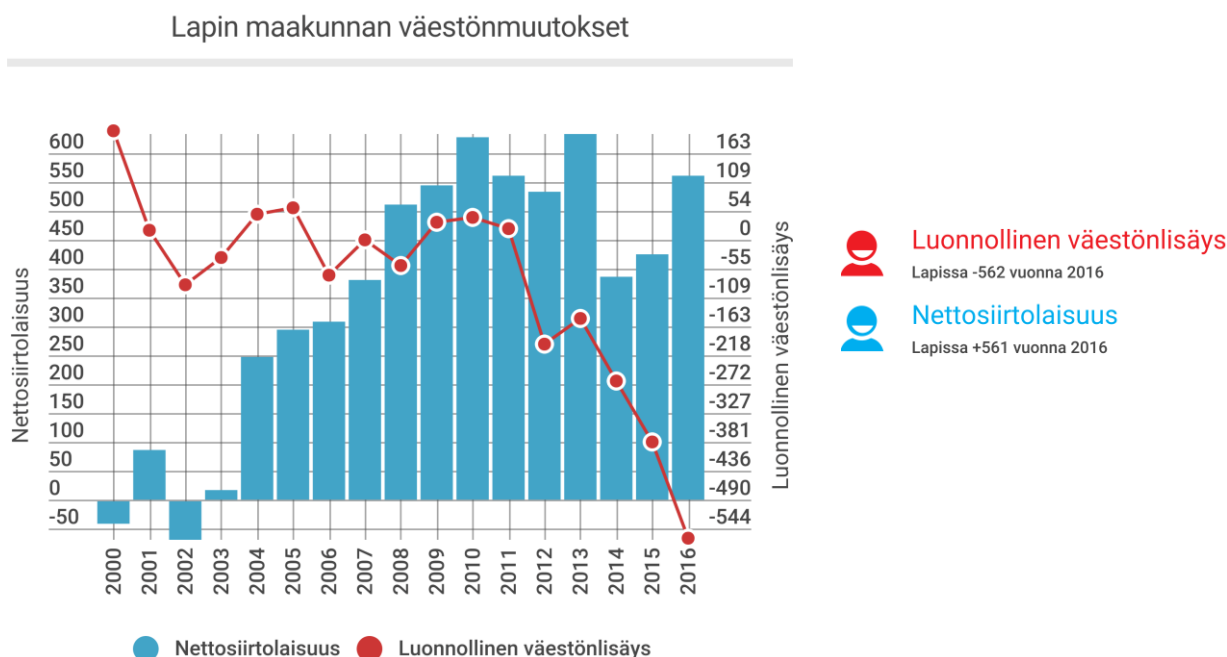
Lähde: Tilastokeskus, väestörakenne ja väestön ennakkotilasto.

Koko Suomen väkiluku kasvaa tasaisesti joka vuosi. Vuosi 2016 oli kuitenkin poikkeuksellinen: Tilastokeskuksen mukaan Suomessa oli vuonna 2016 syntyneitä vähemmän kuin kuolleita ensimmäistä kertaa vuosina 1900–2016, kun poikkeusvuosia 1918 ja 1940 ei oteta lukuun. Syntyneiden määrä on pienentynyt koko maan tasolla kuutena vuonna peräkkäin. Kun luonnollista väestönkasvua ei vuonna 2016 ollut, väestön määrä kasvoi Suomessa ainoastaan maahanmuuton ansiosta.

Lapin väestön tilaa ja tulevaisuutta tarkasteltaessa voidaan nostaa esiin kolme erityispiirrettä: luonnollinen väestönlisäys, kuntien välinen muuttoliike ja nettomaahanmuutto (Aro 2017). Lapissa luonnollinen väestönlisäys on hidastanut väestömäärän laskua. Muutamaa vuotta lukuun ottamatta luonnollinen väestönlisäys on ollut positiivinen vuoteen 2011 saakka. Vuonna 2016 syntyneitä oli Lapissa 562 vähemmän kuin kuolleita.

² Vuonna 1970 Lapin väkiluku väheni 15 000 asukkaalla Tilastokeskuksen väkilukutarkistuksen yhteydessä.

Väestö kasvoi luonnollisen väestönlisäyksen johdosta vain Rovaniemellä (+50 hlöä) ja Torniossa (+27 hlöä). (Tilastokeskus, muuttoliike.)

Lähde: Tilastokeskus, väestön ennakkotilasto.

Lapin suurin haaste kuitenkin on maan sisäisestä muuttoliikkeestä johtuva krooninen muuttotappio, joka on jatkunut kohtuullisen pitkään. Lapin kuntien välinen nettomuutto on ollut erittäin negatiivinen keskipitkällä aikavälillä 1980–2016 (–43 200 henkilöä, sis. maakunnan sisäisen muuttoliikkeen). Muuttoliikettä tarkasteltaessa nettomaahanmuutto on positiivinen kaikissa Suomen maakunnissa. Suomen 313:sta kunnasta 304 sai muuttovoittoa nettomaahanmuutosta vuonna 2016. Nettomaahanmuutto on ollut Lapissakin positiivinen vuosina 2003–2016 (+6 000 henkilöä). Ajanjaksolla 1980–2016 Lapin nettomaahanmuutto on ollut +10 900 henkilöä). (Aro 2017.) Vuonna 2016 nettomaahanmuutto Lapissa oli +561 henkilöä. Maahanmuuttoa tarkastellaan yksityiskohtaisemmin luvussa 5.

Alue- ja väestörakenteen isoiksi muutostrendeiksi voidaan nimetä kaupungistuminen, keskittymis- ja harvenniskeskeisyys, ekonomisaatio, liikenne- ja kasvuväylät, alueellinen liikkuvuus, demografinen muutospaine sekä polarisoituminen. Trendit ovat vahvassa keskinäisessä riippuvuussuhteessa toisiinsa ja ne vaikuttavat enemmän keskittävästi kuin tasoittavasti alueiden tulevaan kehitykseen. Ääripäät eli vahvat ja supistuvat alueet uhkaavat karata yhä kauemmas toisistaan. Aron (2017) mukaan tämä on uusi trendi, joka on alkanut 2010-luvulla. Ääripäiden välissä on suuri joukko, joka pohtii, kumpaan suuntaan kääntyä. Näitä alue- ja väestörakenteeseen vaikuttavia trendejä tulisi tarkastella myös Lapin ja sen eri osien kehityksen näkökulmasta. Lapin osalta väestökehitys on alueellisesti hyvin eriytynyttä ja alueen sisäiset erot voimistuvat edelleen kasvavien ja supistuvien alueiden välillä. Lapin eri osissa on myös merkittäviä sisäisiä alueellisia eroja kehityksen suunnassa ja tulevaisuuskuvassa.

Määräajoin koottavan Business Index North (BIN) -raportin tavoitteena on antaa luotettavaa tietoa liiketoiminta- ja muista mahdollisuuksista arktisella alueella. Tarkastelussa ovat Suomesta mukana Kainuu, Lappi ja

Pohjois-Pohjanmaa. (Business Index North 2017a.) Raportin tulokset osoittavat, että kaupungistumisen trendi jatkuu pohjoisilla alueilla. Väestönkasvu keskittyy kaupunkialueille, joissa on hyvät liikenneyhteydet. Kuntakohtainen tarkastelu puolestaan osoittaa, että maakuntien isoimmissa kaupungeissa naisia on enemmän kuin miehiä. Suuntaus on yhteneväinen kansainvälisen trendin kanssa: 25–54-vuotiaat naiset muuttavat kaupunkeihin, koska niissä on maaseutua paremmat opiskelu- ja työmahdollisuudet. Kaiken kaikkiaan pohjoisissa maakunnissa on vähemmän naisia kuin miehiä. (Business Index North 2017b, 11.) Nordregion (2017, 9) laatima State of the Lapland Region -raportti osoittaa, että Lapissakin naisia on vähemmän kuin miehiä, mutta alueen sukupuolijakauma on huomattavasti tasaisempi verrattuna Ruotsin ja Norjan lähialueisiin.

Demos Helsingin (2017) Työ 2040 -raportissa kuvataan tulevaisuuden työelämää skenaarioiden kautta. Taikurien talous -skenaariossa esitetään, että vuonna 2040 Suomi on selvästi alueellisesti jakautunut. Hyper-tuottavat asiantuntijat ovat keskittyneet Etelä-Suomeen, jossa he saavat heille suunniteltuja luksuspalveluita ja josta liikkuminen muihin maailman asiantuntijakeskittymiin on sujuvaa. Vaikka työtä voi tehdä mistä vain, on Suomen maakunnista muodostunut elämäntapakeskittymiä. Esimerkkeinä mainitaan Satakunta, johon on kerääntynyt ihmisiä, jotka arvostavat ruokapalveluita ja Pohjois-Karjala, jossa on huomattavia luontoon ja liikunnallisuuteen suuntautuneita asuinyhteisöjä. (Demos Helsinki 2017, 71.) Skenaario herättää pohtimaan, millainen keskittymä Lappi voisi olla? Kerääntyykö Lappiin ihmisiä, jotka arvostavat rauhaa, hiljaisuutta ja puhdasta ilmaa? Vai muodostuuko alueesta kenties kansainvälinen etätyöläisten keskittymä? Tulevaisuuden potentiaalisia muuttajia tarkastellaan luvussa 5.

2 MUUTTOLIIKKEEN MÄÄRÄT JA SUUNNAT LAPISSA

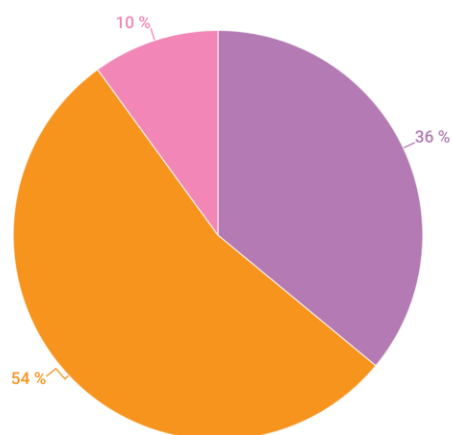
2.1 Muuttoliikkeen kehitys

Lapin kokonaistulomuutto vuonna 2016 oli 9 748 henkilöä, joista Lapin ulkopuolelta muutti 6 204 henkilöä. Näin ollen Lapin sisäinen muuttoliike muodostui 3 544 henkilöstä. Maahanmuuttajia tulomuuttajista oli 944 henkilöä. Vuoteen 2015 verrattuna Lappiin muutti 304 henkilöä enemmän.

Lapin kokonaislähtömuutto oli 9 816 henkilöä, joista muualle Suomeen muutti 5 889 ja toiseen maahan 383 henkilöä. Poismuuttaneiden määrä väheni 187 henkilöllä vuoteen 2015 verrattuna.

Kuntien välinen nettomuutto oli -629 henkilöä ja nettosiirtolaisuus +561 henkilöä. Näin ollen **Lapin kokonaisnettomuutto** oli vuonna 2016 tappiollinen -68 henkilöä (-559 vuonna 2015). Nettomuutosta maahan- ja maastamuuttajien osuus oli 561 henkilöä, mikä on 135 henkilöä enemmän kuin vuonna 2015.

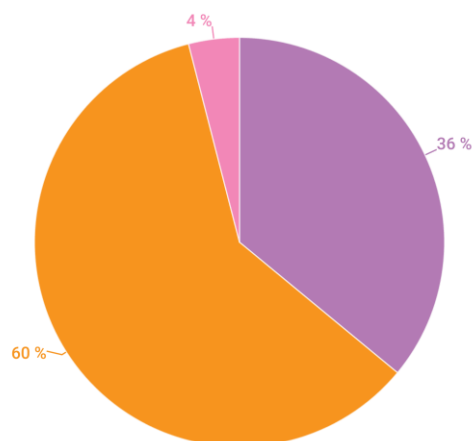
Lapin tulomuutto vuonna 2016

- Lapin sisällä kunnasta toiseen muuttaneet (3 544)
- Muualta Suomesta Lappiin muuttaneet (5 260)
- Toisesta maasta Lappiin muuttaneet (944)

Lähde: Tilastokeskus, muuttoliike.

Lapin lähtömuutto vuonna 2016

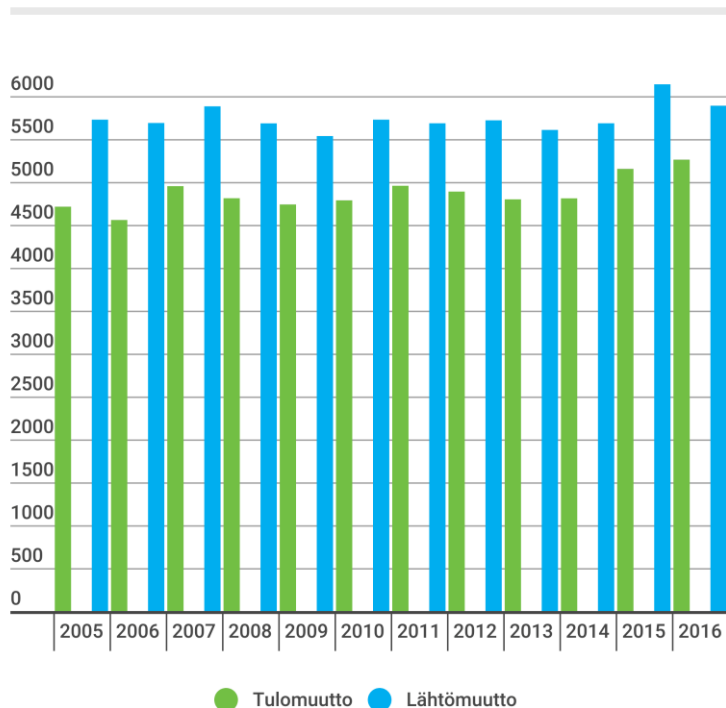

- Lapin sisällä toiseen kuntaan muuttaneet (3 544)
- Muualle Suomeen Lapista muuttaneet (5 889)
- Toiseen maahan Lapista muuttaneet (383)

Lähde: Tilastokeskus, muuttoliike.

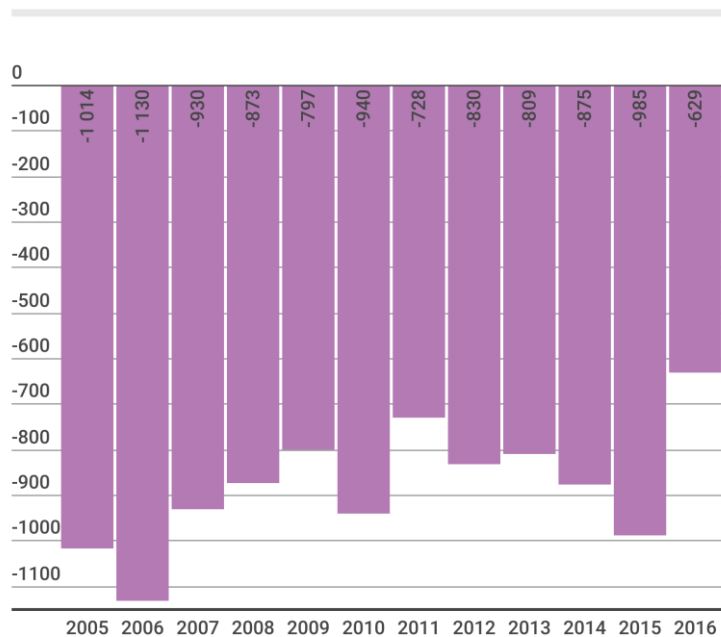
Tilastokeskuksen tietokanta **Suomen sisäisestä muuttoliikkeestä** on saatavilla vuosilta 1980–2016. Tietokannan mukaan nettomuutto on ollut Lapissa negatiivinen koko kyseisen tarkastelujakson ajan. Huomattavasta lähtömuutosta johtuen suurimmat muuttotappiot ovat tulleet vuosituhaten taitteessa (-2 706 henkilöä vuonna 1998). Viimeisten reilun kymmenen vuoden jaksolla nettomuutto on kääntynyt positiivisempaan suuntaan, jääden kuitenkin negatiiviseksi. Kun vuonna 2016 Lappiin muutti muualta Suomesta 5 260 henkilöä ja Lapista muutti muualle Suomeen 5 889 henkilöä, oli nettomuutto -629 henkilöä.

Lapin tulo- ja lähtömuutto vuosina 2005 - 2016

Lähde: Tilastokeskus, muuttoliike. (Ei sisällä Lapin sisäistä muuttoliikettä.)

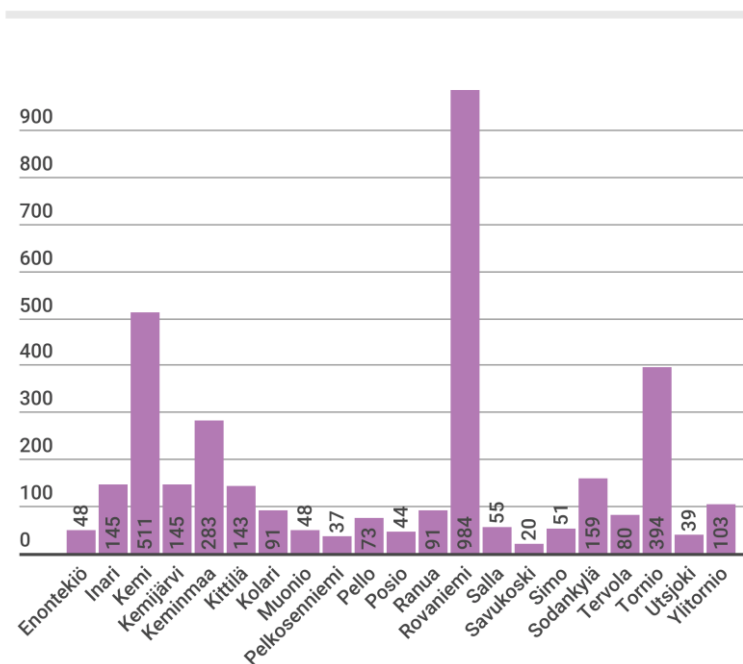
Lapin nettomuutto vuosina 2005 - 2016

Lähde: Tilastokeskus, muuttoliike. (Ei sisällä Lapin sisäistä muuttoliikettä.)

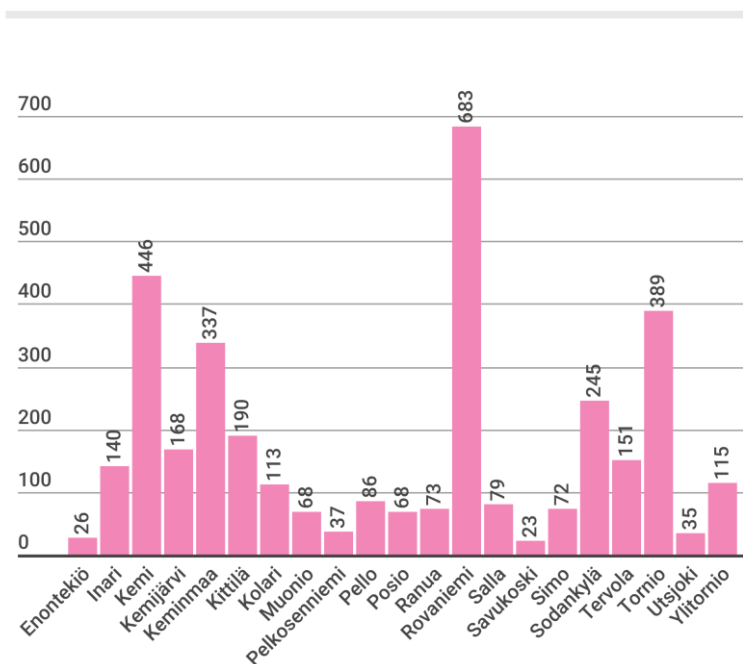
Lapin sisäinen muuttoliike on pysynyt viime vuosina sekä muuttosuuntien että -määrien suhteen samansuuntaisena. Vuonna 2016 maakunnan sisäinen muuttoliike (3 567 henkilöä) suuntautui suurimmaksi osaksi Rovaniemen seudulle ja Kemi-Tornion seutukuntaan. Rovaniemelle muutti 28 %, Kemiin 14 %, Tornioon 11 % ja Keminmaahan 8 % lappilaisista muuttajista. Tyypillistä oli, että Lapin sisäisesti muutettiin joko Rovaniemelle tai naapurikuntaan. Rovaniemeltä myös lähti muuttajia kaikkiin muihin Lapin kuntiin. Eniten Rovaniemeltä muutettiin Sodankylään, Kemijärvelle ja Inariin.

Lapin sisäinen tulomuutto kunnittain vuonna 2016

Lähde: Tilastokeskus, muuttoliike.

Lapin sisäinen lähtömuutto kunnittain vuonna 2016

Lähde: Tilastokeskus, muuttoliike.

Kuten edellä todettiin, vuonna 2016 muuttoliikkeen aiheuttama väestönmuutos oli Lapissa -68 henkilöä (sis. maahan- ja maastamuuton). Vuonna 2015 muuttoliikkeen aiheuttama väestönmuutos oli -559. Kunnittain tarkasteltuna vuonna 2016 väestö väheni muuttoliikkeen vaikutuksesta eniten Torniossa, Sodankylässä ja Ylitorniossa. Eniten plussalle pääsivät Rovaniemi, Inari ja Enontekiö.

Maahan- ja maastamuuton sisältävän kokonaisnettomuuton ja Lapin sisäisen nettomuuton välinen tarkastelu osoittaa, että osa kunnista hyötyy maakunnan ulkopuolelta tulevasta muuttoliikkeestä ja osa puolestaan maakunnan sisäisestä. Esimerkiksi Kemi ja Tornio saavat muuttovoittoa Lapin sisältä, mutta jäävät tappiolle kokonaisnettomuutossa. Inari puolestaan saa muuttovoittoa huomattavasti enemmän maakunnan ulkopuolelta tulevasta muutosta kuin Lapin sisäisestä.

**Kokonaisnettomuutto Lapissa kunnittain
vuosina 2014–2016**

KUNTA	2014 netto- muutto	2015 netto- muutto	2016 netto- muutto
Enontekiö	2	-11	28
Inari	54	9	69
Kemi	-154	-110	-47
Kemijärvi	-38	-20	-8
Keminmaa	-90	-74	-73
Kittilä	-6	-62	-11
Kolari	-52	27	3
Muonio	-2	-15	-3
Pelkosenniemi	-4	22	-5
Pello	-9	-8	-23
Posio	19	-99	-11
Ranua	-34	-54	24
Rovaniemi	146	127	355
Salla	-50	-4	-20
Savukoski	-9	-31	0
Simo	-27	-36	-34
Sodankylä	-36	-16	-90
Tervola	-44	-19	-64
Tornio	-54	-172	-103
Utsjoki	-8	-12	-4
Ylitornio	-91	-1	-51
Lappi yhteensä	-487	-559	-68

Lähde: Tilastokeskus, muuttoliike.

**Lapin sisäinen nettomuutto kunnittain
vuosina 2014–2016**

KUNTA	2014 Lapin sis. netto- muutto	2015 Lapin sis. netto- muutto	2016 Lapin sis. netto- muutto
Enontekiö	1	-1	22
Inari	5	-29	5
Kemi	22	65	65
Kemijärvi	-28	-8	-23
Keminmaa	6	21	-54
Kittilä	8	-48	-47
Kolari	-16	-26	-22
Muonio	-10	-29	-20
Pelkosenniemi	3	-13	0
Pello	-8	-14	-13
Posio	6	-42	-24
Ranua	-29	-13	18
Rovaniemi	191	244	301
Salla	-37	3	-24
Savukoski	-9	-9	-3
Simo	-23	-8	-21
Sodankylä	-45	4	-86
Tervola	-29	-21	-71
Tornio	82	-35	5
Utsjoki	-22	-19	4
Ylitornio	-72	-21	-12
Lappi yhteensä	-4	1	0

Lähde: Tilastokeskus, muuttoliike.

2.2 Maakuntien välinen muuttoliike

Maakunnittain tarkasteltuna vuonna 2016 Lappiin tuli eniten muuttajia Pohjois-Pohjanmaalta (36 %) ja Uudeltamaalta (23 %). Pohjois-Pohjanmaalle (41 %) ja Uudellemaalle (23 %) oli myös eniten lähtömuuttoa Lapista. Seuraavaksi suosituimmat muuttokohteet olivat Pirkanmaa (7 %) ja Keski-Suomi (5 %).

Kun vuoden 2016 maakuntien välistä nettomuuttoa verrataan vuoden 2000 lukuihin³, huomataan, että ensimmäisten viiden kärjessä ovat samat maakunnat, joskin järjestys on hieman muuttunut. Varsinais-Suomi on noussut neljänneltä sijalta kolmanneksi ja Pirkanmaa on siirtynyt viidenneksi. Lappi sai muuttotappiota kahdeksasta maakunnasta ja muuttovoittoa kymmenestä maakunnasta. Suurimmat tappiot tulivat Pohjois-Pohjanmaalta ja Uudeltamaalta, kun puolestaan suurimmat muuttovoitot tulivat Kanta-Hämeestä ja Keski-Pohjanmaalta. Vuonna 2000 muuttotappiota tuli kaikista muista maakunnista paitsi Kainuusta.

Maakuntien välinen muuttoliike muuton suunnan mukaan vuonna 2016

MUUTTOLIIKE 2016	Tulomuutto		Lähtömuutto		Nettomuutto
	Määrä	%	Määrä	%	Määrä
Pohjois-Pohjanmaa	1 912	36,3 %	2 410	40,9 %	-498
Uusimaa	1 193	22,7 %	1 326	22,5 %	-133
Varsinais-Suomi	204	3,9 %	276	4,7 %	-72
Keski-Suomi	250	4,8 %	307	5,2 %	-57
Pirkanmaa	387	7,4 %	408	6,9 %	-21
Kainuu	101	1,9 %	118	2,0 %	-17
Etelä-Pohjanmaa	117	2,2 %	128	2,2 %	-11
Päijät-Häme	109	2,1 %	119	2,0 %	-10
Ahvenanmaa	4	0,1 %	3	0,1 %	1
Etelä-Karjala	79	1,5 %	76	1,3 %	3
Satakunta	103	2,0 %	90	1,5 %	13
Pohjois-Karjala	131	2,5 %	113	1,9 %	18
Etelä-Savo	109	2,1 %	90	1,5 %	19
Pohjois-Savo	201	3,8 %	181	3,1 %	20
Pohjanmaa	66	1,3 %	43	0,7 %	23
Kymenlaakso	86	1,6 %	62	1,1 %	24
Keski-Pohjanmaa	100	1,9 %	67	1,1 %	33
Kanta-Häme	108	2,1 %	72	1,2 %	36
Yhteensä	5 260	100 %	5 889	100 %	-629

Maakunnat ovat järjestyksessä suurimmasta muuttotappiosta suurimpaan muuttovoittoon.
Lähde: Tilastokeskus, muuttoliike.

³ Edellinen kattava Lapin muuttoliikeseelvitys on tehty vuoden 2000 tiedoilla.

Yleisimmät tulo- ja lähtömuuttojen kaupungit vuonna 2016 olivat Oulu, Helsinki, Tampere, Espoo, Jyväskylä ja Vantaa. Näiden kuuden kaupungin osuus tulomuutosta oli 48 % ja lähtömuutosta 58 %. TOP 10 -kaupunkien osuus maakuntien välisestä tulomuutosta oli 56 % ja lähtömuutosta 66 %. Edelliseen muuttoliikeseuraintyukseen verrattuna Turku ja Kuusamo ovat tippuneet listauksessa alaspäin ja Kajaani ei ole enää kymmenen yleisimmän tulo- tai lähtökaupungin joukossa. Kajaanin tilalle on tulomuutossa noussut Ii ja lähtömuutossa Lahti.

Tulo- ja lähtömuutto paikkakunnittain TOP10

MISTÄ LAPPIIN MUUTETTIIN VUONNA 2016?		MINNE LAPISTA MUUTETTIIN VUONNA 2016?	
Paikkakunta	Määrä	Paikkakunta	Määrä
1. Oulu	1 258	1. Oulu	1 822
2. Helsinki	609	2. Helsinki	628
3. Tampere	212	3. Tampere	295
4. Espoo	149	4. Espoo	252
5. Vantaa	148	5. Jyväskylä	202
6. Jyväskylä	145	6. Vantaa	191
7. Kuusamo	122	7. Turku	159
8. Turku	106	8. Kuusamo	134
9. Kuopio	102	9. Kuopio	124
10. Ii	93	10. Lahti	66
TOP 10 yhteensä	2 944	TOP 10 yhteensä	3 873

Lähde: Tilastokeskus 2017, muuttoliike.

TULO- JA LÄHTÖMUUTTO LAPIN SEUTUKUNNISSA JA KUNNISSA VUONNA 2016

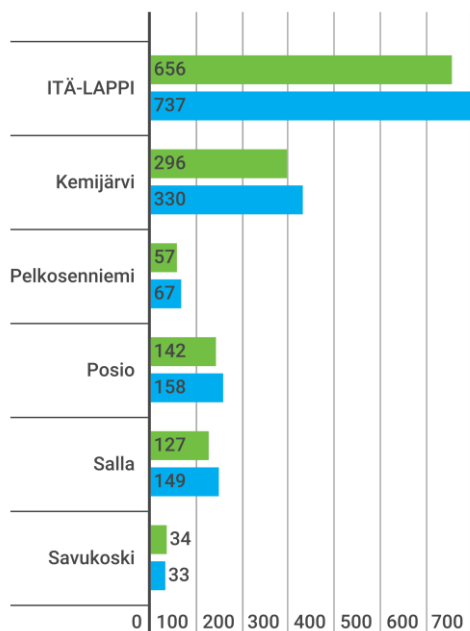
Seuraavalle sivulle on koottu kuvaajiin maakuntien välinen tulo- ja lähtömuutto seutukunnittain ja kunnittain vuonna 2016. Luvuissa on mukana Lapin sisäinen muuttoliike. Luvut eivät sisällä maahan- ja maastamuuttoa.

Seutukunnittain tarkasteltuna eniten muuttotappiota sai Kemi-Tornio -608 henkilöä ja eniten muuttovoittoa sai Rovaniemen seutu +150 henkilöä. Tappiolle jäivät myös Itä-Lappi -81, Torniolaakso -73 ja Pohjois-Lappi -26 henkilöä. Rovaniemen seudun lisäksi voitolle pääsi Tunturi-Lappi +9 henkilöä.

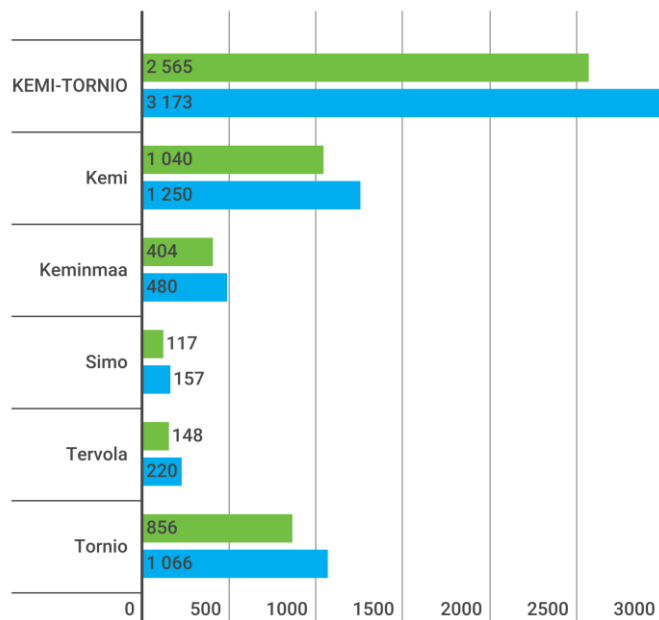
Tulo- ja lähtömuutosta on koottu TOP-listaus kunnittain sivuille 14–17. Myös tässä tarkastelussa on mukana Lapin sisäinen muuttoliike.

Tulo- ja lähtömuutto Lapin seutukunnissa ja kunnissa vuonna 2016

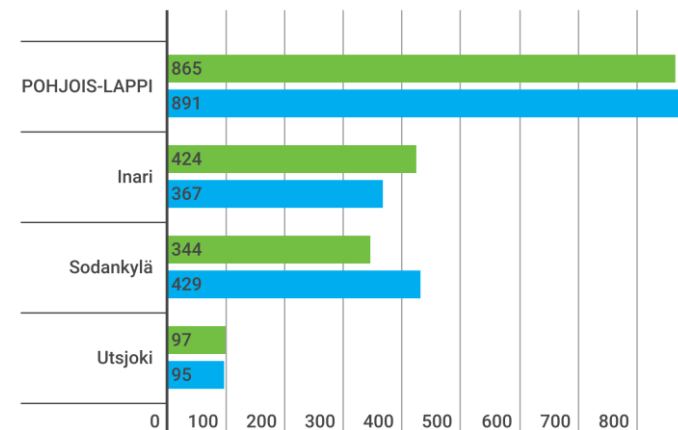
Luvut sisältävät maakunnan sisäisen muuttoliikkeen, mutta eivät maahan- ja maastamuuttoa.

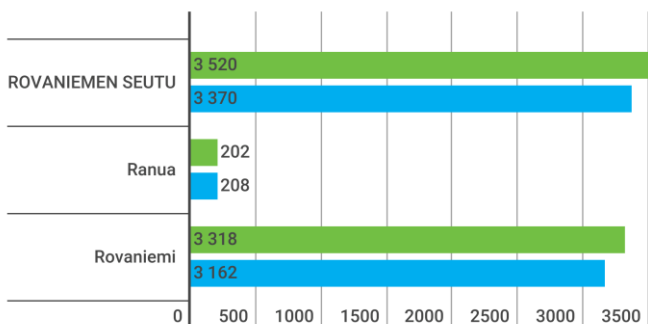
Tulomuutto Lähtömuutto

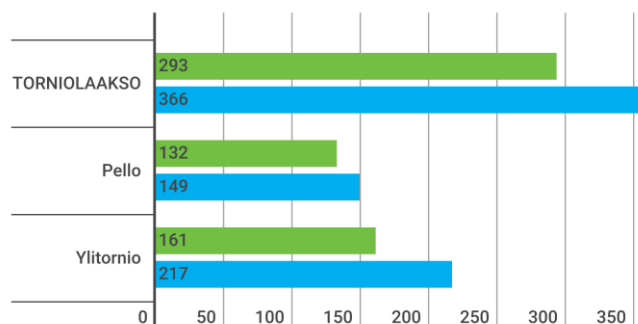
Tulomuutto Lähtömuutto

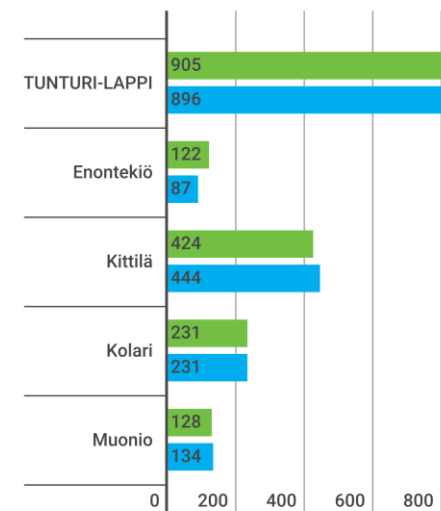
Tulomuutto Lähtömuutto

Tulomuutto Lähtömuutto

Tulomuutto Lähtömuutto

Tulomuutto Lähtömuutto

TOP-listaus Lapin tulo- ja lähtömuutosta kunnittain vuonna 2016

ENONTEKIÖ

TULOMUUTTO	LÄHTÖMUUTTO
1. Oulu 21	1. Rovaniemi 17
2. Rovaniemi 18	2. Helsinki 10
3. Muonio 11	3. Siikajoki 7
4. Helsinki 10	4. Oulu 6
5. Siikajoki 7	5. Kittilä 3
Sodankylä 7	Pori 3
7. Vantaa 5	Ähtäri 3
8. Tornio 4	
9. Jyväskylä 3	
Kemi 3	
Pori 3	

INARI

TULOMUUTTO	LÄHTÖMUUTTO
1. Rovaniemi 68	1. Rovaniemi 79
2. Oulu 35	2. Oulu 43
3. Helsinki 33	3. Utsjoki 16
4. Sodankylä 31	4. Helsinki 15
5. Tampere 13	5. Tampere 11
6. Salla 12	Vantaa 11
7. Utsjoki 11	7. Espoo 9
8. Kittilä 10	Kemijärvi 9
Vantaa 10	Sodankylä 9
10. Turku 9	10. Kuusamo 8

KEMI

TULOMUUTTO	LÄHTÖMUUTTO
1. Keminmaa 195	1. Oulu 345
2. Oulu 181	2. Keminmaa 164
3. Tornio 114	3. Tornio 118
4. Rovaniemi 51	4. Rovaniemi 64
5. Simo 48	5. Helsinki 56
6. Helsinki 47	6. Espoo 55
7. Tervola 25	7. Tampere 36
8. Espoo 16	8. Turku 25
li 16	Vantaa 25
Jyväskylä 16	10. Simo 24

KEMIJÄRVI

TULOMUUTTO	LÄHTÖMUUTTO
1. Rovaniemi 70	1. Rovaniemi 100
2. Oulu 25	2. Oulu 37
3. Pelkosenniemi 13	3. Helsinki 17
4. Sodankylä 12	4. Espoo 13
5. Helsinki 10	5. Sodankylä 10
Salla 10	6. Posio 9
7. Inari 9	Salla 9
Turku 9	Tampere 9
9. Hämeenlinna 8	Turku 9
Kemi 8	10. Kuopio 8
Tampere 8	Pelkosenniemi 8

KEMINMAA

TULOMUUTTO	LÄHTÖMUUTTO
1. Kemi 164	1. Kemi 195
2. Tornio 53	2. Tornio 72
3. Oulu 38	3. Oulu 68
4. Rovaniemi 27	4. Rovaniemi 35
5. Tervola 19	5. Helsinki 10
6. li 8	Ylitornio 10
7. Pudasjärvi 6	7. Tervola 9
8. Helsinki 5	8. Jyväskylä 8
Muhos 5	9. li 6
Uurainen 5	10. Vantaa 5

KITILÄ

TULOMUUTTO	LÄHTÖMUUTTO
1. Rovaniemi 48	1. Rovaniemi 85
2. Oulu 44	2. Oulu 32
3. Helsinki 36	3. Helsinki 28
4. Kolari 35	4. Sodankylä 26
5. Kemi 16	5. Tampere 23
6. Sodankylä 13	6. Muonio 20
7. Jyväskylä 11	7. Kemi 13
Sipoo 11	Kolari 13
9. Muonio 10	9. Inari 10
Tampere 10	10. Jyväskylä 9

KOLARI

TULOMUUTTO		LÄHTÖMUUTTO	
1. Rovaniemi	32	1. Kittilä	35
2. Oulu	22	2. Rovaniemi	27
3. Tornio	15	3. Oulu	24
4. Kittilä	13	4. Tornio	13
5. Muonio	11	5. Helsinki	11
Tampere	11	6. Kemi	8
7. Kouvola	8	7. Muonio	7
8. Helsinki	5	8. Imatra	5
Kemi	5	Jyväskylä	5
Mikkeli	5	Kemijärvi	5
Nokia	5	Salla	5
Pello	5		

MUONIO

TULOMUUTTO		LÄHTÖMUUTTO	
1. Kittilä	20	1. Rovaniemi	22
2. Helsinki	13	2. Oulu	15
Oulu	13	3. Enontekiö	11
4. Rovaniemi	10	Kolari	11
Tampere	10	5. Kittilä	10
6. Kolari	7	6. Helsinki	6
7. Vihti	4	Sodankylä	6
8. Kemi	3	8. Jyväskylä	3
Kirkkonummi	3	Pudasjärvi	3
Ylitornio	3		

PELKOSENNIEMI

TULOMUUTTO		LÄHTÖMUUTTO	
1. Rovaniemi	18	1. Rovaniemi	16
2. Helsinki	8	2. Kemijärvi	13
Kemijärvi	8	3. Sodankylä	7
4. Sodankylä	5	4. Helsinki	6
5. Kotka	3	5. Lempäälä	3
Tornio	3	Lumijoki	3
7. Järvenpää	2	Mäntsälä	3
Kuusamo	2	8. Kauhajoki	2
		Kuopio	2
		Lappeenranta	2

PELLO

TULOMUUTTO		LÄHTÖMUUTTO	
1. Rovaniemi	32	1. Rovaniemi	48
2. Oulu	15	2. Oulu	12
3. Tornio	12	3. Kemi	11
4. Ylitornio	10	4. Tornio	10
5. Helsinki	6	5. Helsinki	6
Kiuruvesi	6	Ylitornio	6
7. Kuopio	5	7. Espoo	5
8. Joensuu	4	8. Jyväskylä	5
Kemi	4	9. Kolari	5
Kolari	4	10. Ylöjärvi	5
Sodankylä	4		

POSIO

TULOMUUTTO		LÄHTÖMUUTTO	
1. Oulu	22	1. Rovaniemi	42
2. Rovaniemi	21	2. Oulu	28
3. Kuusamo	18	3. Kuusamo	14
4. Kemijärvi	9	4. Ranua	8
5. Helsinki	8	5. Joensuu	4
6. Sodankylä	7	Jyväskylä	4
7. Eurajoki	5	Kemi	4
Kokkola	5	Sodankylä	4
9. Tornio	4	Tornio	4
Vesilahti	4	10. Kemijärvi	3
		Muhos	3

RANUA

TULOMUUTTO		LÄHTÖMUUTTO	
1. Rovaniemi	48	1. Rovaniemi	49
2. Oulu	40	2. Oulu	46
3. Ii	11	3. Taivalkoski	11
4. Tornio	9	4. Helsinki	9
5. Posio	8	Pudasjärvi	9
6. Kuusamo	7	6. Kuusamo	6
Siikajoki	7	Simo	6
8. Kempele	6	8. Haapavesi	5
9. Espoo	5	Tornio	5
Tervola	5	Vantaa	5

ROVANIEMI

TULOMUUTTO		LÄHTÖMUUTTO	
1. Oulu	525	1. Oulu	695
2. Helsinki	322	2. Helsinki	353
3. Sodankylä	130	3. Tampere	145
4. Tampere	104	4. Espoo	123
5. Tornio	102	5. Jyväskylä	92
6. Kemijärvi	100	6. Vantaa	79
7. Espoo	90	7. Sodankylä	72
8. Kittilä	85	8. Kemijärvi	70
9. Inari	79	9. Inari	68
Vantaa	79	Turku	68

SALLA

TULOMUUTTO		LÄHTÖMUUTTO	
1. Rovaniemi	29	1. Rovaniemi	40
2. Kemijärvi	9	2. Oulu	21
3. Helsinki	8	3. Kuusamo	15
4. Oulu	7	4. Inari	12
5. Kolari	5	5. Kemijärvi	10
6. Hamina	4	6. Sodankylä	8
Kuusamo	4	7. Tampere	4
Merijärvi	4	Vantaa	4
Urdala	4	9. Hollola	3
Vantaa	4	Kemi	3

SAVUKOSKI

TULOMUUTTO		LÄHTÖMUUTTO	
1. Rovaniemi	7	1. Rovaniemi	11
2. Sodankylä	6	2. Sodankylä	4
3. Kemijärvi	3	3. Kemijärvi	2
Leppävirta	3	4. Kittilä	2
5. Oulu	2	5. Leppävirta	2
Pello	2	6. Oulu	2
		7. Salla	2
		8. Tampere	2

SIMO

TULOMUUTTO		LÄHTÖMUUTTO	
1. Kemi	24	1. Kemi	48
2. Oulu	23	2. Oulu	40
3. Ii	17	3. Ii	10
4. Tornio	9	4. Rovaniemi	9
5. Helsinki	7	5. Tornio	7
6. Ranua	6	6. Helsinki	6
7. Keminmaa	4	7. Tampere	5
Rovaniemi	4	8. Ranua	4
9. Kalajoki	3	Vaasa	4

SODANKYLÄ

TULOMUUTTO		LÄHTÖMUUTTO	
1. Rovaniemi	72	1. Rovaniemi	130
2. Oulu	33	2. Oulu	55
3. Kittilä	26	3. Inari	31
4. Helsinki	22	4. Helsinki	16
5. Kuopio	14	5. Kittilä	13
6. Jyväskylä	10	6. Kemijärvi	12
7. Kemijärvi	10	7. Kemi	8
8. Hämeenlinna	9	Kuopio	8
Inari	9	9. Enontekiö	7
10. Salla	8	Joensuu	7
		Posio	7
		Tampere	7
		Tornio	7

TERVOLA

TULOMUUTTO			LÄHTÖMUUTTO		
1.	Rovaniemi	30	1.	Rovaniemi	57
2.	Tornio	18	2.	Tornio	30
3.	Helsinki	12	3.	Kemi	25
4.	Kemi	11	4.	Keminmaa	19
5.	Oulu	11	5.	Oulu	16
6.	Keminmaa	9	6.	Helsinki	7
7.	Ylitornio	7		Jyväskylä	7
8.	Koski TI	6	8.	Pori	6
	Muhos	6		Ylitornio	6
10.	li	4	10.	Muhos	5
	Kolari	4		Ranua	5
				Vantaa	5

TORNIO

TULOMUUTTO			LÄHTÖMUUTTO		
1.	Oulu	181	1.	Oulu	290
2.	Kemi	118	2.	Kemi	114
3.	Keminmaa	72	3.	Rovaniemi	102
4.	Rovaniemi	67	4.	Helsinki	56
5.	Helsinki	40	5.	Keminmaa	53
	Ylitornio	40	6.	Tampere	34
7.	Tervola	30	7.	Jyväskylä	32
8.	Tampere	21	8.	Vantaa	31
9.	li	14		Ylitornio	31
10.	Kolari	13	10.	Turku	26

UTSJOKI

TULOMUUTTO			LÄHTÖMUUTTO		
1.	Inari	16	1.	Rovaniemi	16
2.	Rovaniemi	13	2.	Inari	11
3.	Helsinki	9	3.	Oulu	10
4.	Oulu	6	4.	Asikkala	5
5.	Joensuu	4		Helsinki	5
	Naantali	4	6.	Heinola	4
	Sodankylä	4		Vantaa	4
	Tampere	4	8.	Naantali	3
9.	Keuruu	3		Tampere	3

YLITORNIO

TULOMUUTTO			LÄHTÖMUUTTO		
1.	Tornio	31	1.	Tornio	40
2.	Rovaniemi	18	2.	Oulu	36
3.	Kemi	15	3.	Rovaniemi	35
4.	Oulu	13	4.	Kemi	12
5.	Keminmaa	10	5.	Pello	10
6.	Pello	6	6.	Jyväskylä	9
	Tervola	6	7.	Helsinki	8
8.	Kittilä	5	8.	Tervola	7
9.	Espoo	4	9.	Pyhäjoki	5
	Inari	4		Seinäjoki	5
	Jyväskylä	4			
	Kinnula	4			

Lähde: Tilastokeskus, muuttoliike. Luvut sisältävät maakunnan sisäisen muuttoliikkeen, mutta eivät maahan- ja maastamuuttoa.

3 MUUTTAJIEN PROFIILI

Tässä luvussa muuttoliikettä tarkastellaan iän, sukupuolen, koulutuksen ja pääasiallisen toiminnan mukaan. Muuttoliikettä kuvataan maakunnan, seutukuntien ja kuntien tasolla. Luvut eivät sisällä maahan- ja maastamuuttoa.

3.1 Muuttajien ikä ja sukupuoli

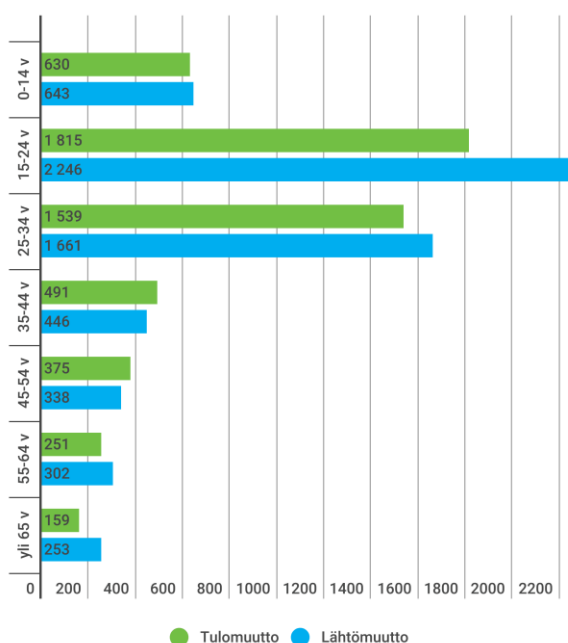
Vuonna 2016 muualta Suomesta Lappiin muuttaneista naisia oli 53 % ja miehiä 47 %. Suurin muuttajaryhmä oli 15–24-vuotiaat (35 %) ja toiseksi suurin 25–34-vuotiaat (29 %).

Lapista muualle Suomeen muuttaneiden naisten osuus oli samanlainen kuin tulomuuttajissa eli 53 % ja miesten 47 %. Suurin lähtömuuttajaryhmä oli 15–24-vuotiaat (38 %) ja toiseksi suurin 25–34-vuotiaat (28 %).

Vuonna 2001 tehdyn selvityksen mukaan Lappi sai vuosituhatteen vaihteessa muuttotappiota kaikista ikäryhmistä. Vuonna 2016 Lappi sai muuttotappiota viidestä ryhmästä; eniten miinukselle jäätin 15–24-vuotiaissa (-431 henkilöä). Kuten oheisesta kuviosta voidaan huomata, tappio on kuitenkin pienentynyt edellisvuodesta. Muuttovoittoa Lappi puolestaan sai 35–44-vuotiaista (+45 henkilöä) ja 45–54-vuotiaista (+37 henkilöä).

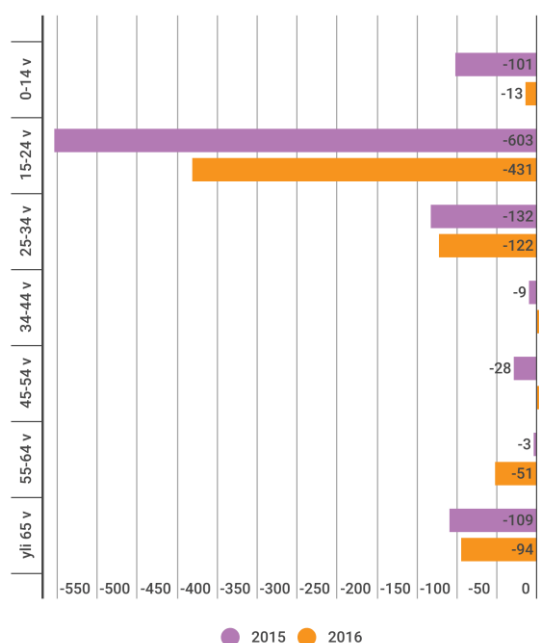
Toisin kuin maakuntien välisessä muutossa, Lapin sisäisessä muutossa miehet muuttivat naisia hieman enemmän. Miesten osuus oli 51 % naisten 49 %. Osuudet ovat samat kuin edellisessä muuttoliikeselvityksessä. Eniten Lapin sisällä vuonna 2016 muuttivat 15–24-vuotiaat (32 %) ja toiseksi eniten 25–34-vuotiaat (23 %). Lasten (0–14 vuotiaiden) osuus oli kolmanneksi suurin (14 %). 35–44-, 45–54- ja 55–64-vuotiaiden osuudet olivat noin 10 %. Vähiten muuttivat yli 65-vuotiaat (5 %).

Lapin tulo- ja lähtömuutto ikäluokittain vuonna 2016

Lähde: Tilastokeskus, muuttoliike.
Luvut eivät sisällä maakunnan sisäistä muuttoliikettä.

Lapin nettomuutto ikäluokittain vuosina 2015 ja 2016

Lähde: Tilastokeskus, muuttoliike.
Luvut eivät sisällä maakunnan sisäistä muuttoliikettä.

Lapin seutukuntiin oli eniten tulomuuttoa Oulun ja Helsingin seutukunnista vuonna 2016. Oulun seutukuntaan kuuluvat Hailuoto, Kempele, Liminka, Lumijoki, Muhos, Oulu ja Tyrnävä. Helsingin seutukunta puolestaan muodostuu seuraavista kunnista: Espoo, Helsinki, Hyvinkää, Järvenpää, Karkkila, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Lohja, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Siuntio, Tuusula, Vantaa ja Vihti.

Suurimmat muuttovirrat tulivat 20–24- ja 25–34-vuotiaista muuttajista. Seuraavaksi eniten muuttajia oli 0–19-vuotiaiden ryhmässä. Naisia Oulun seutukunnasta muuttaneista oli 51 % ja miehiä 49 %. Helsingin seutukunnasta muuttaneista naisia oli 57 % ja miehiä 43 %. Alla oleviin taulukoihin on merkitty väreillä kunkin seutukunnan suurimmat muuttajaryhmät iän ja sukupuolen mukaan.

OULUN SEUTUKUNNASTA LAPIN SEUTUKUNTIIN MUUTTANEET IÄN JA SUKUPUOLEN MUKAAN VUONNA 2016

SEUTUKUNTA	MIEHET								NAISET								YHT.
	0–19 v	20–24 v	25–34 v	35–44 v	45–54 v	55–64 v	yli 65 v	yht.	0–19 v	20–24 v	25–34 v	35–44 v	45–54 v	55–64 v	yli 65 v	yht.	
Itä-Lappi	8	5	8	7	2	4	0	34	7	5	7	3	4	1	1	28	62
Kemi-Tornio	54	76	71	28	10	9	1	249	63	76	51	19	16	8	4	237	486
Pohjois-Lappi	3	16	7	6	9	1	0	42	9	6	13	3	4	0	0	35	77
Rovaniemi	69	92	93	22	12	5	2	295	79	124	104	17	13	4	1	342	637
Torniolaakso	4	3	5	2	4	0	0	18	4	2	4	1	2	0	0	13	31
Tunturi-Lappi	12	6	19	7	5	1	0	50	6	13	20	6	2	5	2	54	104
YHTEENSÄ	150	198	203	72	42	20	3	688	168	226	199	49	41	18	8	709	1397

Lähde: Tilastokeskus, muuttoliike.

HELSINGIN SEUTUKUNNASTA LAPIN SEUTUKUNTIIN MUUTTANEET IÄN JA SUKUPUOLEN MUKAAN VUONNA 2016

SEUTUKUNTA	MIEHET								NAISET								YHT.
	0–19 v	20–24 v	25–34 v	35–44 v	45–54 v	55–64 v	yli 65 v	yht.	0–19 v	20–24 v	25–34 v	35–44 v	45–54 v	55–64 v	yli 65 v	yht.	
Itä-Lappi	5	4	6	4	4	7	3	33	6	4	14	5	3	6	3	41	74
Kemi-Tornio	22	13	32	17	8	4	4	100	18	32	32	8	11	4	7	112	212
Pohjois-Lappi	4	7	15	14	4	7	1	52	9	11	20	7	6	4	2	59	111
Rovaniemi	35	52	99	28	10	12	3	239	65	118	113	18	10	14	13	351	590
Torniolaakso	0	1	3	1	1	3	1	10	2	0	5	1	2	1	1	12	22
Tunturi-Lappi	11	9	18	6	10	2	3	59	10	12	37	8	3	3	3	76	135
YHTEENSÄ	77	86	173	70	37	35	15	493	110	177	221	47	35	32	29	651	1144

Lähde: Tilastokeskus, muuttoliike.

Lapin seutukunnista myös muutettiin eniten Oulun ja Helsingin seutukuntiin vuonna 2016. Sekä miehistä että naisista lähtömuuttajia oli eniten 20–24-vuotiaiden ja toiseksi eniten 25–34-vuotiaiden ryhmässä. Lisäksi naisista 0–19-vuotiaita lähtömuuttajia oli lähes yhtä paljon kuin 25–34-vuotiaita lähtömuuttajia. Naisia Oulun seutukuntaan muuttaneista oli 52 % ja miehiä 48 %. Helsingin seutukuntaan muuttaneista naisia oli 54 % ja miehiä 46 %. Alla oleviin taulukoihin on merkitty väreillä kunkin seutukunnan suurimmat muuttajaryhmät iän ja sukupuolen mukaan.

LAPIN SEUTUKUNNISTA OULUN SEUTUKUNTAAN MUUTTANEET IÄN JA SUKUPUOLEN MUKAAN VUONNA 2016

SEUTUKUNTA	MIEHET								NAISET								YHT.
	0–19 v	20–24 v	25–34 v	35–44 v	45–54 v	55–64 v	yli 65 v	yht.	0–19 v	20–24 v	25–34 v	35–44 v	45–54 v	55–64 v	yli 65 v	yht.	
Itä-Lappi	12	20	4	10	4	5	1	56	14	5	5	5	5	3	6	43	99
Kemi-Tornio	80	140	96	24	12	17	16	385	124	138	75	21	14	22	19	413	798
Pohjois-Lappi	8	22	10	4	10	0	1	55	18	12	9	3	5	7	1	55	110
Rovaniemi	62	138	109	26	6	9	13	363	85	152	114	17	10	18	14	410	773
Torniolaakso	7	4	11	1	1	1	0	25	4	8	9	2	1	1	0	25	50
Tunturi-Lappi	5	16	11	4	4	2	1	43	13	12	9	0	4	2	1	41	84
YHTEENSÄ	174	340	241	69	37	34	32	927	258	327	221	48	39	53	41	987	1914

Lähde: Tilastokeskus, muuttoliike.

LAPIN SEUTUKUNNISTA HELSINGIN SEUTUKUNTAAN MUUTTANEET IÄN JA SUKUPUOLEN MUKAAN VUONNA 2016

SEUTUKUNTA	MIEHET								NAISET								YHT.
	0–19 v	20–24 v	25–34 v	35–44 v	45–54 v	55–64 v	yli 65 v	yht.	0–19 v	20–24 v	25–34 v	35–44 v	45–54 v	55–64 v	yli 65 v	yht.	
Itä-Lappi	7	6	4	7	4	4	2	34	7	5	8	5	2	4	1	32	66
Kemi-Tornio	37	37	53	22	6	4	3	162	48	41	45	13	8	3	6	164	326
Pohjois-Lappi	1	11	17	6	5	5	2	47	12	8	16	3	3	3	0	45	92
Rovaniemi	41	74	111	26	15	6	6	279	89	112	116	22	14	6	12	371	650
Torniolaakso	2	1	7	3	1	1	0	15	7	2	0	1	0	1	2	13	28
Tunturi-Lappi	6	12	16	3	5	3	0	45	9	12	26	3	6	1	3	60	105
YHTEENSÄ	94	141	208	67	36	23	13	582	172	180	211	47	33	18	24	685	1267

Lähde: Tilastokeskus, muuttoliike.

LAPIN TULOMUUTTO IÄN MUKAAN KUNNITTAIN VUONNA 2016

TULOMUUTTO	0–14 v		15–24 v		25–34 v		35–54 v		55–64 v		yli 65 v		YHT.
	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	
KUNTA / yht.	1 140	12,9 %	2 948	33,5 %	2 340	26,6 %	1 521	17,3 %	518	5,9 %	337	3,8 %	8 804
Enontekiö	25	20,5 %	21	17,2 %	20	16,4 %	33	27,0 %	14	11,5 %	9	7,4 %	122
Inari	52	12,3 %	76	17,9 %	119	28,1 %	116	27,4 %	39	9,2 %	22	5,2 %	424
Kemi	148	14,2 %	361	34,7 %	238	22,9 %	189	18,2 %	56	5,4 %	48	4,6 %	1 040
Kemijärvi	41	13,9 %	64	21,6 %	65	22,0 %	73	24,7 %	28	9,5 %	25	8,4 %	296
Keminmaa	75	18,6 %	111	27,5 %	121	30,0 %	67	16,6 %	17	4,2 %	13	3,2 %	404
Kittilä	46	10,8 %	86	20,3 %	161	38,0 %	93	21,9 %	26	6,1 %	12	2,8 %	424
Kolari	27	11,7 %	39	16,9 %	80	34,6 %	57	24,7 %	20	8,7 %	8	3,5 %	231
Muonio	14	10,9 %	30	23,4 %	36	28,1 %	35	27,3 %	8	6,3 %	5	3,9 %	128
Pelkosenniemi	9	15,8 %	12	21,1 %	15	26,3 %	15	26,3 %	5	8,8 %	1	1,8 %	57
Pello	18	13,6 %	27	20,5 %	42	31,8 %	27	20,5 %	15	11,4 %	3	2,3 %	132
Posio	28	19,7 %	24	16,9 %	25	17,6 %	36	25,4 %	18	12,7 %	11	7,7 %	142
Ranua	44	21,8 %	49	24,3 %	47	23,3 %	41	20,3 %	10	5,0 %	11	5,4 %	202
Rovaniemi	346	10,4 %	1 456	43,9 %	925	27,9 %	375	11,3 %	123	3,7 %	93	2,8 %	3 318
Salla	22	17,3 %	29	22,8 %	25	19,7 %	30	23,6 %	15	11,8 %	6	4,7 %	127
Savukoski	3	8,8 %	9	26,5 %	9	26,5 %	5	14,7 %	6	17,6 %	2	5,9 %	34
Simo	16	13,7 %	30	25,6 %	25	21,4 %	28	23,9 %	12	10,3 %	6	5,1 %	117
Sodankylä	47	13,7 %	90	26,2 %	98	28,5 %	76	22,1 %	23	6,7 %	10	2,9 %	344
Tervola	27	18,2 %	44	29,7 %	34	23,0 %	26	17,6 %	11	7,4 %	6	4,1 %	148
Tornio	113	13,2 %	344	40,2 %	197	23,0 %	133	15,5 %	39	4,6 %	30	3,5 %	856
Utsjoki	12	12,4 %	9	9,3 %	25	25,8 %	28	28,9 %	15	15,5 %	8	8,2 %	97
Ylitornio	27	16,8 %	37	23,0 %	33	20,5 %	38	23,6 %	18	11,2 %	8	5,0 %	161

Taulukkoon on merkitty keltaisella kunkin kunnan suurimmat tulomuuttajaryhmät. Luvut sisältävät myös maakunnan sisäisen muuttoliikkeen.
Lähde: Tilastokeskus, muuttoliike.

LAPIN LÄHTÖMUUTTO IÄN MUKAAN KUNNITTAIN VUONNA 2016

LÄHTÖ- MUUTTO	0–14 v		15–24 v		25–34 v		35–54 v		55–64 v		yli 65 v		YHT.
	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	
KUNTA / yht.	1 153	12,2 %	3 379	35,8 %	2 462	26,1 %	1 439	15,3 %	569	6,0 %	431	4,6 %	9 433
Enontekiö	17	19,5 %	20	23,0 %	22	25,3 %	13	14,9 %	7	8,0 %	8	9,2 %	87
Inari	33	9,0 %	105	28,6 %	97	26,4 %	70	19,1 %	45	12,3 %	17	4,6 %	367
Kemi	186	14,9 %	409	32,7 %	335	26,8 %	188	15,0 %	71	5,7 %	61	4,9 %	1 250
Kemijärvi	37	11,2 %	119	36,1 %	47	14,2 %	75	22,7 %	31	9,4 %	21	6,4 %	330
Keminmaa	70	14,6 %	196	40,8 %	73	15,2 %	78	16,3 %	39	8,1 %	24	5,0 %	480
Kittilä	47	10,6 %	126	28,4 %	147	33,1 %	76	17,1 %	27	6,1 %	21	4,7 %	444
Kolari	34	14,7 %	61	26,4 %	69	29,9 %	41	17,7 %	19	8,2 %	7	3,0 %	231
Muonio	13	9,7 %	41	30,6 %	41	30,6 %	25	18,7 %	9	6,7 %	5	3,7 %	134
Pelkosenniemi	12	17,9 %	11	16,4 %	21	31,3 %	9	13,4 %	9	13,4 %	5	7,5 %	67
Pello	15	10,1 %	58	38,9 %	40	26,8 %	19	12,8 %	8	5,4 %	9	6,0 %	149
Posio	15	9,5 %	58	36,7 %	23	14,6 %	35	22,2 %	11	7,0 %	16	10,1 %	158
Ranua	22	10,6 %	94	45,2 %	45	21,6 %	28	13,5 %	12	5,8 %	7	3,4 %	208
Rovaniemi	345	10,9 %	1 174	37,1 %	982	31,1 %	419	13,3 %	129	4,1 %	113	3,6 %	3 162
Salla	21	14,1 %	55	36,9 %	21	14,1 %	30	20,1 %	7	4,7 %	15	10,1 %	149
Savukoski	2	6,1 %	11	33,3 %	7	21,2 %	3	9,1 %	9	27,3 %	1	3,0 %	33
Simo	14	8,9 %	60	38,2 %	31	19,7 %	30	19,1 %	10	6,4 %	12	7,6 %	157
Sodankylä	58	13,5 %	145	33,8 %	93	21,7 %	78	18,2 %	32	7,5 %	23	5,4 %	429
Tervola	44	20,0 %	84	38,2 %	48	21,8 %	24	10,9 %	13	5,9 %	7	3,2 %	220
Tornio	137	12,9 %	456	42,8 %	249	23,4 %	137	12,9 %	51	4,8 %	36	3,4 %	1 066
Utsjoki	5	5,3 %	18	18,9 %	24	25,3 %	25	26,3 %	12	12,6 %	11	11,6 %	95
Ylitornio	26	12,0 %	78	35,9 %	47	21,7 %	36	16,6 %	18	8,3 %	12	5,5 %	217

Taulukkoon on merkitty keltaisella kunkin kunnan suurimmat lähtömuuttajaryhmät. Luvut sisältävät myös maakunnan sisäisen muuttoliikkeen.

Lähde: Tilastokeskus, muuttoliike.

LAPIN NETTOMUUTTO IÄN MUKAAN KUNNITTAIN VUONNA 2016

Eniten muuttotappiota vuonna 2016 tuli Kemiin ja Tornioon, molempiin -210 henkilöä. Kolarissa tulo- ja lähtömuuttajia oli yhtä paljon, joten nettomuutto oli 0. Eniten muuttovoittoa sai Rovaniemi +156 henkilöä. Rovaniemen lisäksi muuttovoittoa saivat Enontekiö (+35 hlöä), Inari (+57 hlöä), Savukoski (+1 hlö) ja Utsjoki (+2 hlöä). Torniota lukuun ottamatta kaikki kunnat saivat muuttovoittoa vähintään yhdestä ikäryhmästä. Toisin Kemi pääsi plussalle vain 35–54-vuotiaissa ja siinäkin yhdellä henkilöllä.

35–54-vuotiaiden ryhmässä Lapin kunnat saivat enemmän muuttovoittoa 35–44-vuotiaista kuin 45–54-vuotiaista. Molemmista ryhmistä eniten voittoa sai Inari. 35–44-vuotiaissa eniten tappiota saivat Kemi ja Rovaniemi. 45–54-vuotiaissa eniten tappiolle jäivät Keminmaa, Rovaniemi ja Sodankylä.

NETTO-MUUTTO	0–14 v	15–24 v	25–34 v	35–54 v	55–64 v	yli 65 v	YHT.
KUNTA / yht.	-13	-431	-122	82	-51	-94	-629
Enontekiö	8	1	-2	20	7	1	35
Inari	19	-29	22	46	-6	5	57
Kemi	-38	-48	-97	1	-15	-13	-210
Kemijärvi	4	-55	18	-2	-3	4	-34
Keminmaa	5	-85	48	-11	-22	-11	-76
Kittilä	-1	-40	14	17	-1	-9	-20
Kolari	-7	-22	11	16	1	1	0
Muonio	1	-11	-5	10	-1	0	-6
Pelkosenniemi	-3	1	-6	6	-4	-4	-10
Pello	3	-31	2	8	7	-6	-17
Posio	13	-34	2	1	7	-5	-16
Ranua	22	-45	2	13	-2	4	-6
Rovaniemi	1	282	-57	-44	-6	-20	156
Salla	1	-26	4	0	8	-9	-22
Savukoski	1	-2	2	2	-3	1	1
Simo	2	-30	-6	-2	2	-6	-40
Sodankylä	-11	-55	5	-2	-9	-13	-85
Tervola	-17	-40	-14	2	-2	-1	-72
Tornio	-24	-112	-52	-4	-12	-6	-210
Utsjoki	7	-9	1	3	3	-3	2
Ylitornio	1	-41	-14	2	0	-4	-56

Taulukkoon on merkitty kunkin kunnan osalta positiivisin nettoluku keltaisella ja negatiivisin luku harmaalla. Luvut sisältävät myös maakunnan sisäisen muuttoliikkeen. Lähde: Tilastokeskus, muuttoliike.

LAPIN MUUTTOLIIKE SUKUPUOLEN MUKAAN KUNNITTAIN VUONNA 2016

Muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta muuttoliike oli sukupuolen mukaan tarkasteltuna hyvin tasaista. Tulomuutossa miesten osuudet olivat seuraavien kuntien osalta näkyvästi korkeammat kuin naisten: Savukoski 59 %, Sodankylä 58 % ja Posio 57 %. Lähtömuutossa ei ole juurikaan havaittavissa eroa miesten ja naisten välillä. Isoimmat erot ovat Pellossa, jossa miesten osuus lähtömuutosta oli 57 % ja naisten 43 % sekä Enontekiöllä, jossa naisten osuus oli 56 % ja miesten 44 %. Nettoluvuissa huomio kiinnittyy Rovaniemeen, jossa naisten osuus oli lähes kaksinkertainen miesten osuuteen verrattuna.

KUNTA	TULOMUUTTO					LÄHTÖMUUTTO					NETTOMUUTTO		
	yht.	miehet	%	naiset	%	yht.	miehet	%	naiset	%	yht.	miehet	naiset
YHTEENSÄ	8 804	4 256	48 %	4 548	52 %	9 433	4 590	49 %	4 843	51 %	-629	-334	-295
Enontekiö	122	55	45 %	67	55 %	87	38	44 %	49	56 %	35	17	18
Inari	424	196	46 %	228	54 %	367	168	46 %	199	54 %	57	28	29
Kemi	1 040	502	48 %	538	52 %	1 250	612	49 %	638	51 %	-210	-110	-100
Kemijärvi	296	150	51 %	146	49 %	330	182	55 %	148	45 %	-34	-32	-2
Keminmaa	404	192	48 %	212	52 %	480	233	49 %	247	51 %	-76	-41	-35
Kittilä	424	198	47 %	226	53 %	444	200	45 %	244	55 %	-20	-2	-18
Kolari	231	111	48 %	120	52 %	231	114	49 %	117	51 %	0	-3	3
Muonio	128	61	48 %	67	52 %	134	70	52 %	64	48 %	-6	-9	3
Pelkosenniemi	57	32	56 %	25	44 %	67	32	48 %	35	52 %	-10	0	-10
Pello	132	70	53 %	62	47 %	149	85	57 %	64	43 %	-17	-15	-2
Posio	142	81	57 %	61	43 %	158	87	55 %	71	45 %	-16	-6	-10
Ranua	202	107	53 %	95	47 %	208	103	50 %	105	50 %	-6	4	-10
Rovaniemi	3 318	1511	46 %	1 807	54 %	3 162	1 456	46 %	1 706	54 %	156	55	101
Salla	127	65	51 %	62	49 %	149	78	52 %	71	48 %	-22	-13	-9
Savukoski	34	20	59 %	14	41 %	33	15	45 %	18	55 %	1	5	-4
Simo	117	60	51 %	57	49 %	157	76	48 %	81	52 %	-40	-16	-24
Sodankylä	344	200	58 %	144	42 %	429	231	54 %	198	46 %	-85	-31	-54
Tervola	148	77	52 %	71	48 %	220	117	53 %	103	47 %	-72	-40	-32
Tornio	856	440	51 %	416	49 %	1 066	540	51 %	526	49 %	-210	-100	-110
Utsjoki	97	46	47 %	51	53 %	95	49	52 %	46	48 %	2	-3	5
Ylitornio	161	82	51 %	79	49 %	217	104	48 %	113	52 %	-56	-22	-34

Lähde: Tilastokeskus, muuttoliike. Luvut sisältävät myös maakunnan sisäisen muuttoliikkeen.

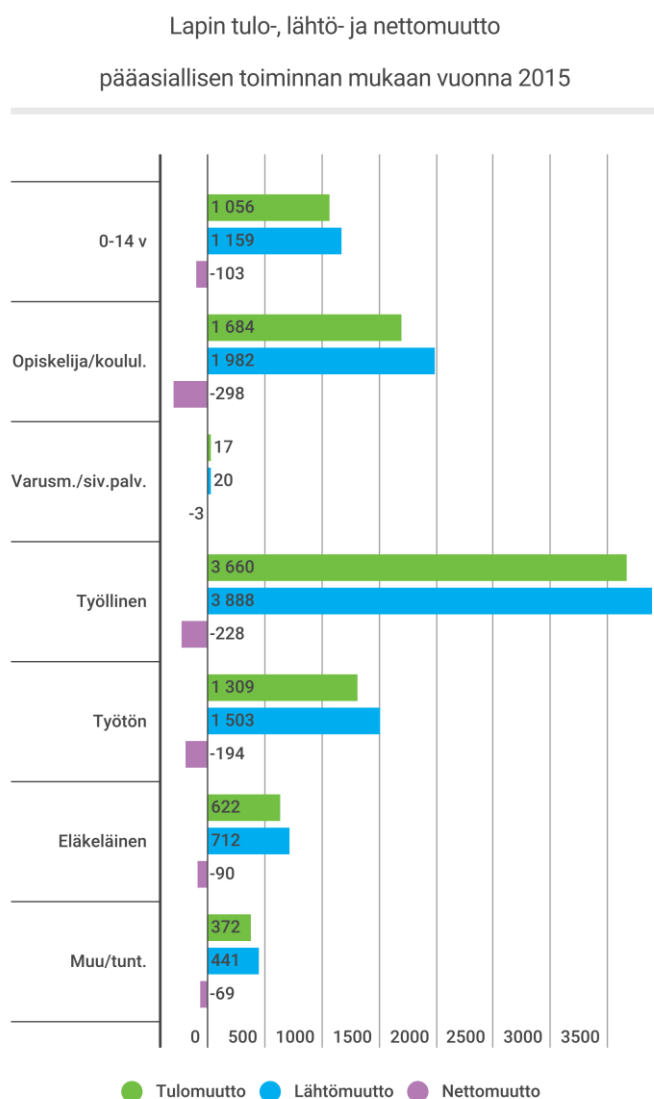
3.2 Muuttajien pääasiallinen toiminta

Luvuissa 3.2–3.5 on hyödynnetty Tilastokeskuksen maksullista muuttaneiden taustatiedot -tietokantaa. **Tiedot muuttoliikkeestä pääasiallisen toiminnan mukaan ovat vuodelta 2015.** Luvut sisältävät maakunnan sisäisen muuttoliikkeen. Luvut eivät sisällä maahan- ja maastamuuttoa.

Tulo- ja lähtömuuttajat voidaan jakaa pääasiallisen toiminnan tai työmarkkina-aseman perusteella: työllisiin, työttömiin ja työvoiman ulkopuolella oleviin, joita ovat lapset, opiskelijat, varusmiehet, eläkeläiset ja muut työvoimaan kuulumattomat. Muuttajan ikä on ikä muuttoajankohdalla.

Lukuja tulkittaessa on huomioitava, että *muuttajan pääasiallinen toiminta (työllinen, työtön jne.) kuvaa henkilön tilannetta vuoden lopussa (31.12.2015), ei siis muuttoajankohtana.* Esimerkiksi työtön, joka muuttaa Lapista töihin Uudellemaalle, tilastoituu sekä Lapin lähtömuutossa että Uudenmaan tulomuutossa työlliseksi.

Vuonna 2015 Lapin nettomuutto oli -985 henkilöä. Lappi jäi miinukselle kaikissa pääasiallista toimintaa kuvaavissa ryhmissä. Eniten tappiota vuonna 2015 tuli opiskelijoista (-298 henkilöä) ja toiseksi eniten työllisistä (-228 henkilöä). Kolmanneksi suurin ryhmä muodostui työttömistä (-194 henkilöä). Opiskelijoiden osuus nettomuuttotappiosta oli 30 %, työllisten 23 % ja työttömien 20 %.

LAPIN NETTOMUUTTO PÄÄASIALLISEN TOIMINNAN MUKAAN KUNNITTAIN VUONNA 2015

– opiskelijat, työlliset ja työttömät –

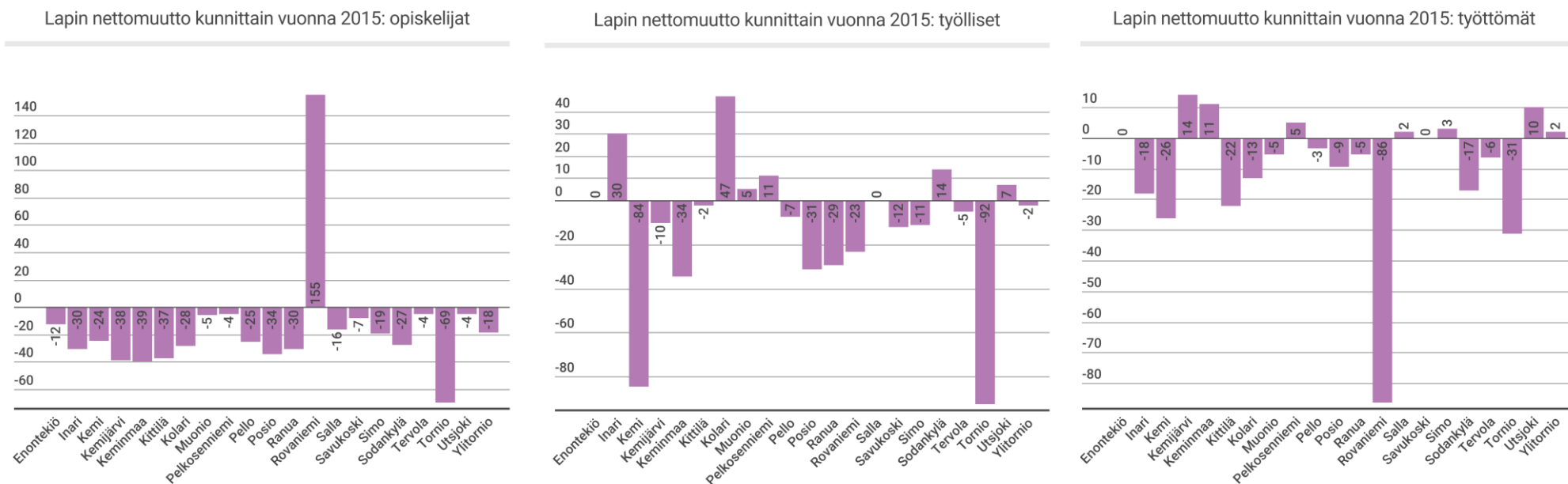
Kuten edellä todettiin, suurimmat ryhmät nettomuutossa vuonna 2015 olivat opiskelijat, työlliset ja työttömät. Pääsääntöisesti opiskelijaksi luokitellaan henkilö, joka on ilmoittanut olevansa läsnä oppilaitoksessa syyslukukaudella. Mikäli opiskelu tulkitaan toissijaiseksi esimerkiksi tulojen perusteella, tulkitaan henkilö työlliseksi. Näin ollen käytäntö siitä tulkitaanko henkilö opiskelijaksi vai työttömäksi, vaihtelee sen mukaan, onko kyseessä pää- vai sivutoiminen opiskelu ja kuinka paljon henkilö tekee töitä opiskelujen ohessa.

Vuonna 2015 vain Rovaniemi sai muuttovoittoa opiskelijoista (+155 henkilöä). Positiivinen luku kertoo, että Rovaniemelle tullaan opiskelemaan, kun puolestaan muista kunnista lähdetään opiskelemaan. Eniten tappiolle jäi Tornio (-69 henkilöä).

Työllisistä muuttovoittoa sai kuusi kuntaa: Kolari (+47 hlöä), Inari (+30 hlöä), Sodankylä (+14 hlöä), Pelkosenniemi (+11 hlöä), Utsjoki (+7 hlöä) ja Muonio (+5 hlöä). Suurimmat tappiot tulivat Tornioon (-92 hlöä) ja Kemiin (-84 hlöä). Enontekiöllä ja Sallassa työllisiä oli yhtä paljon tulo- ja lähtömuuttajissa, joten näiden kuntien nettoluku oli 0.

Työttömistä sai muuttovoittoa seitsemän kuntaa. Eniten plussalla olivat Kemijärvi (+14 hlöä), Keminmaa (+11 hlöä) ja Utsjoki (+10 hlöä).

Sivuille 28–29 on koottu kuntakohtaiset tiedot tulo- ja lähtömuutosta pääasiallisen toiminnan mukaan.

Lähde: Tilastokeskus, muuttaneiden taustatiedot. Luvut sisältävät myös maakunnan sisäisen muuttoliikkeen.

LAPIN TULOMUUTTO PÄÄASIALLISEN TOIMINNAN MUKAAN KUNNITTAIN VUONNA 2015

Tulomuuttajissa työllisistä suurin ryhmä oli 25–34-vuotiaat (1 384 henkilöä), josta naisten osuus oli 52 %. Toiseksi suurin ryhmä oli 15–24-vuotiaat (1 222 hlöä) josta naisten osuus oli 60 %. Myös työttömien osalta suurin ryhmä oli 25–34-vuotiaat (415 hlöä), josta puolestaan miehiä oli 61 %. Toiseksi suurin ryhmä työttömistä oli 15–24-vuotiaat (397 hlöä), josta miesten osuus oli 53 %.

TULOMUUTTO	0-14 v	%	Opiskelija koulul.	%	Varusm. siv.palv.	%	Työllinen	%	Työtön	%	Eläke-läinen	%	Muu / tunt.	%	Yht.
KUNTA / yht.	1 056	12,1 %	1 684	19,3 %	17	0,2 %	3 660	42,0 %	1 309	15,0 %	622	7,1 %	372	4,3 %	8 720
Enontekiö	10	14,9 %	7	10,4 %	0	0,0 %	25	37,3 %	14	20,9 %	9	13,4 %	2	3,0 %	67
Inari	59	14,5 %	37	9,1 %	1	0,2 %	199	48,8 %	53	13,0 %	38	9,3 %	21	5,1 %	408
Kemi	100	10,3 %	228	23,5 %	1	0,1 %	354	36,5 %	158	16,3 %	76	7,8 %	53	5,5 %	970
Kemijärvi	27	9,0 %	30	10,0 %	0	0,0 %	102	34,0 %	79	26,3 %	49	16,3 %	13	4,3 %	300
Keminmaa	74	18,0 %	42	10,2 %	0	0,0 %	168	41,0 %	79	19,3 %	29	7,1 %	18	4,4 %	410
Kittilä	54	12,9 %	28	6,7 %	1	0,2 %	218	51,9 %	60	14,3 %	31	7,4 %	28	6,7 %	420
Kolari	34	13,8 %	17	6,9 %	0	0,0 %	142	57,7 %	32	13,0 %	16	6,5 %	5	2,0 %	246
Muonio	10	8,3 %	19	15,7 %	0	0,0 %	66	54,5 %	16	13,2 %	8	6,6 %	2	1,7 %	121
Pelkosenniemi	13	17,6 %	3	4,1 %	0	0,0 %	31	41,9 %	16	21,6 %	7	9,5 %	4	5,4 %	74
Pello	25	18,1 %	4	2,9 %	0	0,0 %	52	37,7 %	30	21,7 %	16	11,6 %	11	8,0 %	138
Posio	12	11,4 %	7	6,7 %	1	1,0 %	34	32,4 %	29	27,6 %	18	17,1 %	4	3,8 %	105
Ranua	28	16,9 %	21	12,7 %	0	0,0 %	57	34,3 %	29	17,5 %	17	10,2 %	14	8,4 %	166
Rovaniemi	315	9,6 %	903	27,6 %	7	0,2 %	1 418	43,3 %	387	11,8 %	145	4,4 %	100	3,1 %	3 275
Salla	29	18,4 %	12	7,6 %	0	0,0 %	58	36,7 %	31	19,6 %	16	10,1 %	12	7,6 %	158
Savukoski	2	8,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	14	56,0 %	4	16,0 %	1	4,0 %	4	16,0 %	25
Simo	15	12,5 %	10	8,3 %	0	0,0 %	49	40,8 %	25	20,8 %	15	12,5 %	6	5,0 %	120
Sodankylä	69	17,4 %	48	12,1 %	0	0,0 %	192	48,5 %	46	11,6 %	34	8,6 %	7	1,8 %	396
Tervola	34	20,5 %	27	16,3 %	2	1,2 %	63	38,0 %	19	11,4 %	13	7,8 %	8	4,8 %	166
Tornio	109	12,3 %	213	24,0 %	1	0,1 %	308	34,7 %	152	17,1 %	54	6,1 %	50	5,6 %	887
Utsjoki	8	9,1 %	6	6,8 %	1	1,1 %	46	52,3 %	20	22,7 %	5	5,7 %	2	2,3 %	88
Ylitornio	29	16,1 %	22	12,2 %	2	1,1 %	64	35,6 %	30	16,7 %	25	13,9 %	8	4,4 %	180

Lähde: Tilastokeskus, muuttaneiden taustatiedot. Luvut sisältävät myös maakunnan sisäisen muuttoliikkeen.

LAPIN LÄHTÖMUUTTO PÄÄASIALLISEN TOIMINNAN MUKAAN KUNNITTAIN VUONNA 2015

Lähtömuuttajissa työllisten suurin ryhmä oli 15–24-vuotiaat (1 430 henkilöä), josta naisten osuus oli 61 %. Toiseksi suurin ryhmä oli 25–34-vuotiaat (1 362 hlöä), josta miesten ja naisten osuus oli yhtä suuri. Myös työttömien osalta suurin ryhmä oli 15–24-vuotiaat (503 henkilöä), josta miesten osuus oli naisten osuutta hieman suurempi. Työttömissä toiseksi suurin ryhmä muodostui 25–34-vuotiaista (494 hlöä), josta miesten osuus oli 62 %.

LÄHTÖ- MUUTTO	0-14 v	%	Opiskelija koulul.	%	Varusm. siv.palv.	%	Työllinen	%	Työtön	%	Eläke- läinen	%	Muu / tunt.	%	Yht.
KUNTA / yht.	1 159	11,9 %	1 982	20,4 %	20	0,2 %	3 888	40,1 %	1 503	15,5 %	712	7,3 %	441	4,5 %	9 705
Enontekiö	12	14,8 %	19	23,5 %	0	0,0 %	25	30,9 %	14	17,3 %	9	11,1 %	2	2,5 %	81
Inari	36	9,0 %	67	16,7 %	1	0,2 %	169	42,1 %	71	17,7 %	43	10,7 %	14	3,5 %	401
Kemi	162	13,5 %	252	21,0 %	2	0,2 %	438	36,4 %	184	15,3 %	86	7,2 %	78	6,5 %	1 202
Kemijärvi	26	8,0 %	68	20,8 %	0	0,0 %	112	34,3 %	65	19,9 %	37	11,3 %	19	5,8 %	327
Keminmaa	73	15,0 %	81	16,6 %	0	0,0 %	202	41,4 %	68	13,9 %	48	9,8 %	16	3,3 %	488
Kittilä	71	14,4 %	65	13,2 %	1	0,2 %	220	44,6 %	82	16,6 %	36	7,3 %	18	3,7 %	493
Kolari	23	9,4 %	45	18,4 %	0	0,0 %	95	38,8 %	45	18,4 %	27	11,0 %	10	4,1 %	245
Muonio	10	7,5 %	24	18,0 %	0	0,0 %	61	45,9 %	21	15,8 %	9	6,8 %	8	6,0 %	133
Pelkosenniemi	8	15,4 %	7	13,5 %	0	0,0 %	20	38,5 %	11	21,2 %	4	7,7 %	2	3,8 %	52
Pello	15	9,4 %	29	18,2 %	0	0,0 %	59	37,1 %	33	20,8 %	15	9,4 %	8	5,0 %	159
Posio	40	19,3 %	41	19,8 %	0	0,0 %	65	31,4 %	38	18,4 %	19	9,2 %	4	1,9 %	207
Ranua	30	13,0 %	51	22,1 %	0	0,0 %	86	37,2 %	34	14,7 %	17	7,4 %	13	5,6 %	231
Rovaniemi	355	10,7 %	748	22,5 %	7	0,2 %	1 441	43,3 %	473	14,2 %	167	5,0 %	140	4,2 %	3 331
Salla	17	10,4 %	28	17,1 %	1	0,6 %	58	35,4 %	29	17,7 %	22	13,4 %	9	5,5 %	164
Savukoski	10	17,5 %	7	12,3 %	0	0,0 %	26	45,6 %	4	7,0 %	6	10,5 %	4	7,0 %	57
Simo	21	13,7 %	29	19,0 %	1	0,7 %	60	39,2 %	22	14,4 %	16	10,5 %	4	2,6 %	153
Sodankylä	42	10,1 %	75	18,1 %	4	1,0 %	178	42,9 %	63	15,2 %	41	9,9 %	12	2,9 %	415
Tervola	29	15,7 %	31	16,8 %	1	0,5 %	68	36,8 %	25	13,5 %	20	10,8 %	11	5,9 %	185
Tornio	129	11,7 %	282	25,5 %	2	0,2 %	400	36,2 %	183	16,5 %	56	5,1 %	54	4,9 %	1 106
Utsjoki	23	23,0 %	10	10,0 %	0	0,0 %	39	39,0 %	10	10,0 %	13	13,0 %	5	5,0 %	100
Ylitornio	27	14,1 %	40	20,8 %	0	0,0 %	66	34,4 %	28	14,6 %	21	10,9 %	10	5,2 %	192

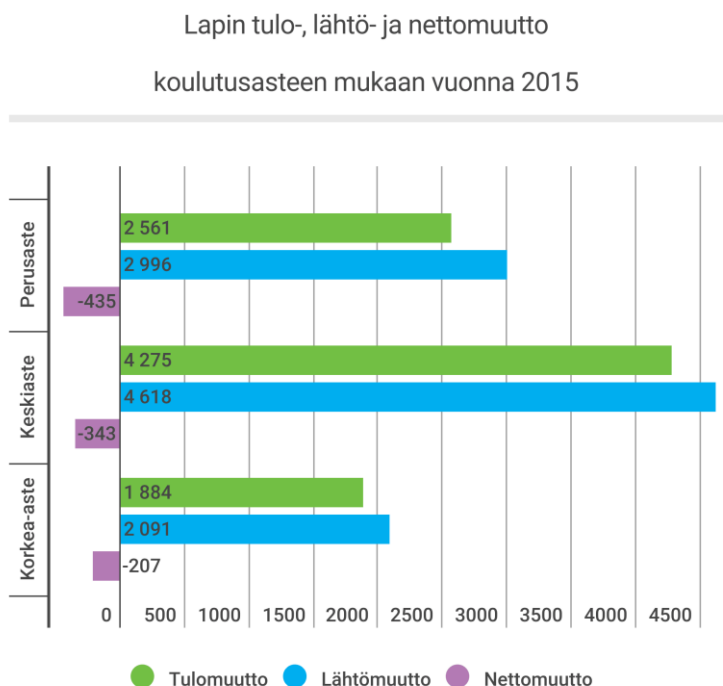
Lähde: Tilastokeskus, muuttaneiden taustatiedot. Luvut sisältävät myös maakunnan sisäisen muuttoliikkeen.

3.3 Muuttajien koulutusaste

Tilastokeskuksen tutkintorekisterissä koulutukseksi katsotaan kaikki sellainen perusasteen jälkeinen loppuun suoritettu koulutus, jonka kesto on vähintään 400 tuntia. Aikuiskoulutusta, kuten työnantajan järjestämää koulutusta, järjestöjen ja yhdistysten antamaa koulutusta, kielikursseja, kirjeopetusta tms., ei lueta koulutukseksi. Koulutusastejaottelu noudattaa koulujärjestelmän rakennetta, jossa koulutus etenee vuosijaksoittain alemmilta koulutuksen asteilta ylemmille. Mitä pidemmästä koulutuksesta on kysymys, sitä korkeampi on koulutusaste. Kultakin henkilöltä on otettu huomioon vain yksi koulutus, joka on korkein suoritettu tutkinto tai samanasteisista tutkinnoista viimeksi suoritettu tutkinto. Poikkeuksena ovat ne tapaukset, jolloin henkilö on suorittanut ylioppilastutkinnon ja jonkin ammatillisen tutkinnon. Tällöin koulutus määräytyy ammatillisen tutkinnon mukaan. (Tilastokeskus, muuttaneiden taustatiedot.)

Koulutusasteittain tarkasteltuna aktiivisimpia muuttajia olivat keskiasteen koulutuksen saaneet. Toiseksi eniten muuttivat perusasteen koulutuksen saaneet, joista tulivat myös suurimmat muuttotappiot (-435 henkilöä).

Tulomuuttajissa perusasteen koulutuksen käyneiden osuus oli 29 %, keskiasteen käyneiden 49 % ja korkeaasteen käyneiden 22 %. Lähtömuuttajissa koulutusasteiden osuudet olivat lähes samat: perusaste 31 %, keskiaste 48 % ja korkea-aste 21 %.

Lähde: Tilastokeskus, muuttaneiden taustatiedot.
Luvut sisältävät myös maakunnan sisäisen muuttoliikkeen.

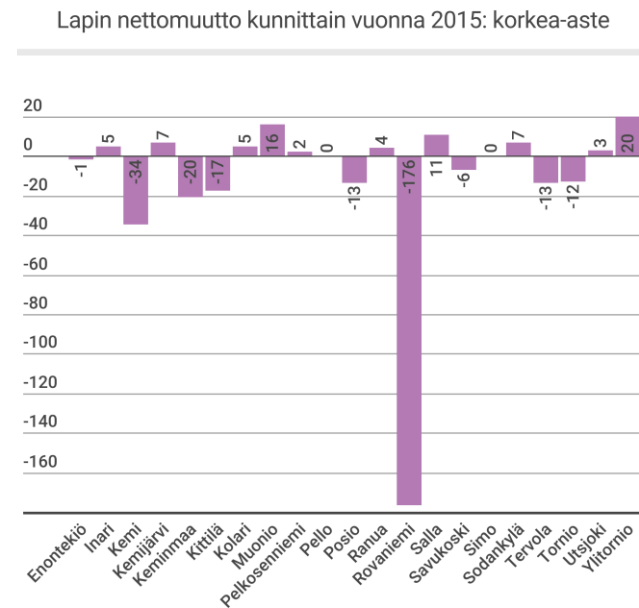
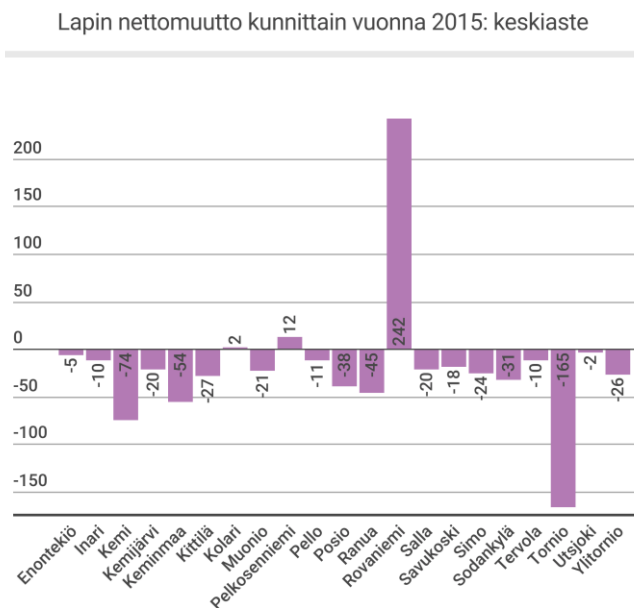
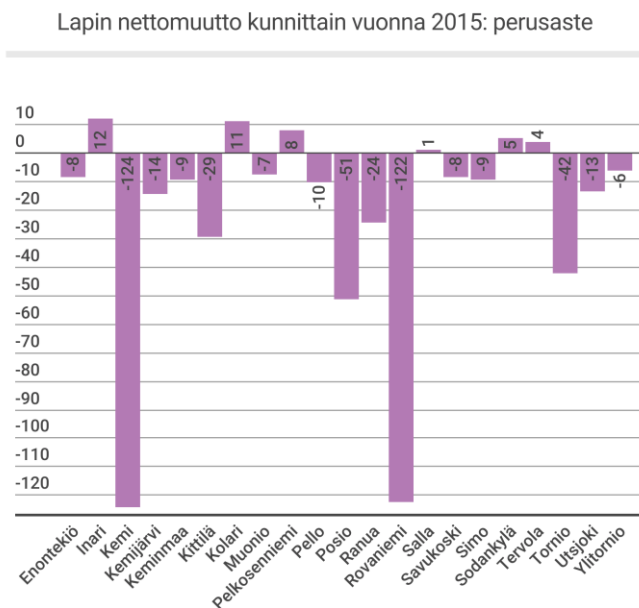
LAPIN NETTOMUUTTO KOULUTUSASTEEN MUKAAN KUNNITTAIN VUONNA 2015

Perusasteen koulutuksen saaneista muuttovoittoa tuli kuuteen kuntaan vuonna 2015. Suurimmat muuttovoitot tulivat Inariin (+12 henkilöä) ja Kolariin (+11 henkilöä). Isoimmat muuttotappiot puolestaan tulivat Kemiin (-124 hlöä) ja Rovaniemelle (-122 hlöä).

Keskiasteen koulutuksen käyneistä muuttovoittoa sai kolme kuntaa, joista eniten plussalle pääsi Rovaniemi (+242 hlöä). Eniten miinukselle jäivät Tornio (-165 hlöä) ja Kemi (-74 hlöä).

Korkea-asteen koulutuksen saaneista muuttovoittoa tuli yhdeksään kuntaan. Suurimmat muuttovoitot saivat Ylitornio (+20 hlöä) ja Muonio (+16 hlöä). Isoimmat tappiot tulivat Rovaniemelle (-176 hlöä) ja Kemiin (-34 hlöä).

Sivulle 32 on koottu kuntakohtaiset tiedot Lapin tulo- ja lähtömuutosta koulutusasteen mukaan.

Lähde: Tilastokeskus, muuttaneiden taustatiedot. Luvut sisältävät myös maakunnan sisäisen muuttoliikkeen.

LAPIN MUUTTOLIIKE KOULUTUSASTEEN MUKAAN VUONNA 2015

Koulutusasteiden yhteenlasketut muuttotiedot osoittavat, että vuonna 2015 eniten muuttotappiota tuli Kemiin (-232 hlöä), Tornioon (-219 hlöä) ja Posiolle (-102 hlöä). Muuttovoittoa sai vain kolme kuntaa: Pelkosenniemi (+22 hlöä), Kolari (+18 hlöä) ja Inari (+7 hlöä).

TULOMUUTTO	Perus-aste	%	Keski-aste	%	Korkea-aste	%	Yht.
KUNTA / yht.	2 561	29 %	4 275	49 %	1 884	22 %	8 720
Enontekiö	22	33 %	33	49 %	12	18 %	67
Inari	130	32 %	182	45 %	96	24 %	408
Kemi	318	33 %	475	49 %	177	18 %	970
Kemijärvi	91	30 %	153	51 %	56	19 %	300
Keminmaa	149	36 %	193	47 %	68	17 %	410
Kittilä	130	31 %	199	47 %	91	22 %	420
Kolari	69	28 %	110	45 %	67	27 %	246
Muonio	29	24 %	47	39 %	45	37 %	121
Pelkosenniemi	28	38 %	34	46 %	12	16 %	74
Pello	48	35 %	56	41 %	34	25 %	138
Posio	36	34 %	47	45 %	22	21 %	105
Ranua	66	40 %	71	43 %	29	17 %	166
Rovaniemi	750	23 %	1 777	54 %	748	23 %	3 275
Salla	60	38 %	68	43 %	30	19 %	158
Savukoski	11	44 %	9	36 %	5	20 %	25
Simo	37	31 %	57	48 %	26	22 %	120
Sodankylä	127	32 %	156	39 %	113	29 %	396
Tervola	73	44 %	72	43 %	21	13 %	166
Tornio	295	33 %	427	48 %	165	19 %	887
Utsjoki	26	30 %	36	41 %	26	30 %	88
Ylitornio	66	37 %	73	41 %	41	23 %	180

LÄHTÖ-MUUTTO	Perus-aste	%	Keski-aste	%	Korkea-aste	%	Yht.
KUNTA / yht.	2 996	31 %	4 618	48 %	2 091	22 %	9 705
Enontekiö	30	37 %	38	47 %	13	16 %	81
Inari	118	29 %	192	48 %	91	23 %	401
Kemi	442	37 %	549	46 %	211	18 %	1 202
Kemijärvi	105	32 %	173	53 %	49	15 %	327
Keminmaa	158	32 %	247	51 %	83	17 %	488
Kittilä	159	32 %	226	46 %	108	22 %	493
Kolari	58	25 %	108	47 %	62	27 %	228
Muonio	36	27 %	68	51 %	29	22 %	133
Pelkosenniemi	20	38 %	22	42 %	10	19 %	52
Pello	58	36 %	67	42 %	34	21 %	159
Posio	87	42 %	85	41 %	35	17 %	207
Ranua	90	39 %	116	50 %	25	11 %	231
Rovaniemi	872	26 %	1 535	46 %	924	28 %	3 331
Salla	59	36 %	86	52 %	19	12 %	164
Savukoski	19	33 %	27	47 %	11	19 %	57
Simo	46	30 %	81	53 %	26	17 %	153
Sodankylä	122	29 %	187	45 %	106	26 %	415
Tervola	69	37 %	82	44 %	34	18 %	185
Tornio	337	30 %	592	54 %	177	16 %	1 106
Utsjoki	39	39 %	38	38 %	23	23 %	100
Ylitornio	72	38 %	99	52 %	21	11 %	192

Lähde: Tilastokeskus, muuttaneiden taustatiedot. Luvut sisältävät myös maakunnan sisäisen muuttoliikkeen.

3.4 Työllisten muuttajien ammattiasema

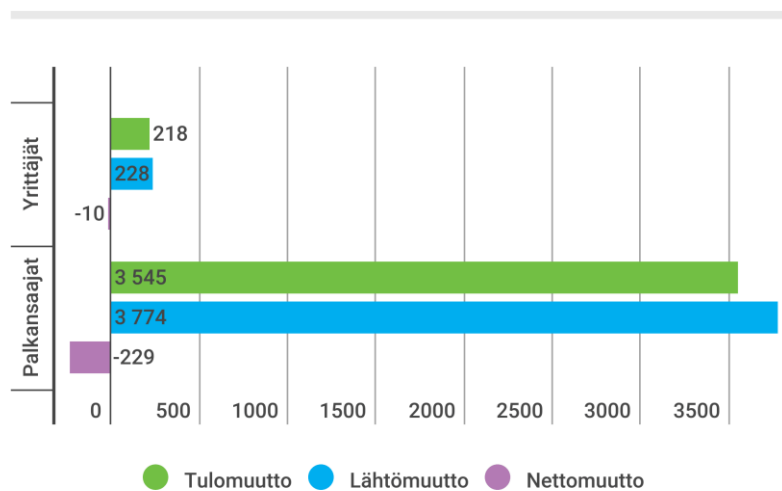
Luvut työllisten muuttajien ammattiasemasta sisältävät maakuntien välisen ja maakunnan sisäisen muuttoliikkeen vuodelta 2015. Tiedot eivät sisällä maahan- ja maastamuuttoa.

Yrittäjien osuus työllisistä tulo- ja lähtömuuttajista oli 6 % ja nettomuutosta 4 %. Näin ollen palkansaajien osuus tulo- ja lähtömuuttajista oli 94 % ja nettomuutosta 96 %.

Seuraavalle sivulle on koottu kuntakohtaiset tiedot palkansaajien ja yrittäjien nettomuutosta.

Lapin työllisten tulo-, lähtö- ja nettomuutto vuonna 2015:

palkansaajat ja yrittäjät

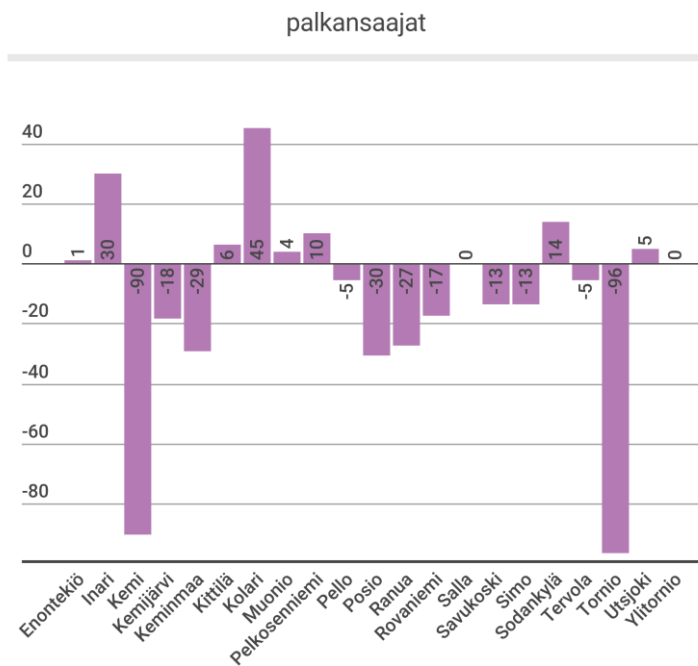
Lähde: Tilastokeskus, muuttaneiden taustatiedot.
Luvut sisältävät myös maakunnan sisäisen muuttoliikkeen.

LAPIN NETTOMUUTTO AMMATTIASEMAN MUKAAN VUONNA 2015
– palkansaajat ja yrittäjät –

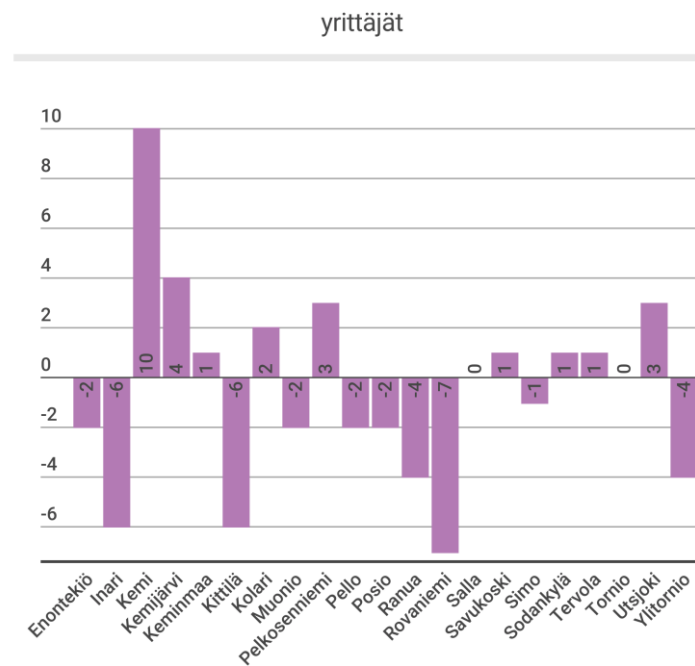
Palkansaajissa suurimmat muuttotappiot vuonna 2015 tulivat Tornioon (-96 henkilöä) ja Kemiin (-90 henkilöä). Suurimmat muuttovoitot puolestaan tulivat Kolariin (+45 hlöä) ja Inariin (+30 hlöä).

Yrittäjissä eniten miinukselle jäi Rovaniemi (-7 hlöä) sekä Inari (-6 hlöä) ja Kittilä (-6 hlöä). Eniten muuttovoittoa sai Kemi (+10 hlöä).

Lapin työllisten nettomuutto kunnittain vuonna 2015:

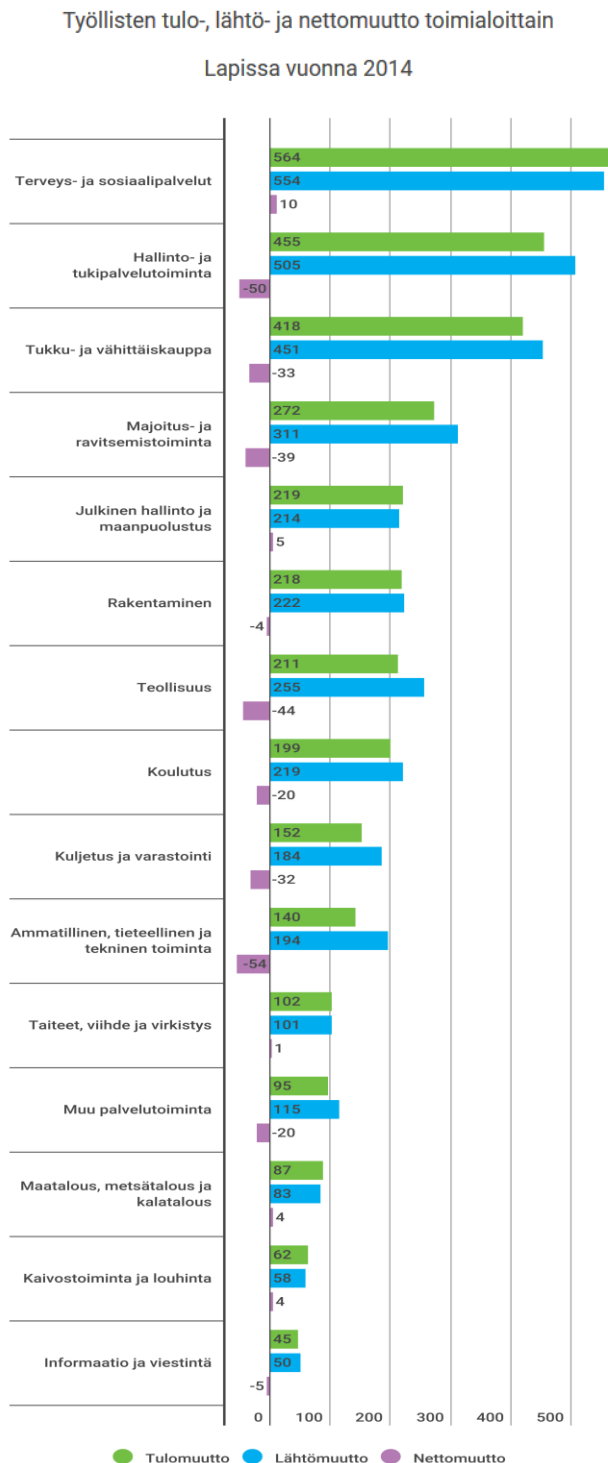
Lapin työllisten nettomuutto kunnittain vuonna 2015:

Lähde: Tilastokeskus, muuttaneiden taustatiedot. Luvut sisältävät myös maakunnan sisäisen muuttoliikkeen.

4.5 Työllisten muuttajien toimialasektori

Tilastot muuttajista toimialasektorin mukaan olivat katsauksen tekoaikana (kesäkuussa 2017) saatavilla vuodelta 2014. Vuoden 2015 tiedot valmistuvat vasta loppuvuodesta. Kun tiedot valmistuvat, ne viedään Lapin luotsi -ennakointisivustolle.

Oheisessa kuviossa on tulo-, lähtö- ja nettomuutto työllisistä muuttajista toimialasektorin mukaan. Kuvaajaan on otettu viisitoista suurinta ryhmää.

Työllisten muuttajien toimialoja tarkasteltaessa Lapin muuttajat työskentelevät yleisimmin: terveys- ja sosiaalipalveluissa (17 %), hallinto- ja tukipalveluissa (13 %), kaupan alalla (12 %), majoitus- ja ravitsemistoiminnassa (8 %), julkisen hallinnon ja maanpuolustuksen alalla (6 %), rakentamisessa (6 %) ja teollisuudessa (6 %).

Eniten muuttotappiota syntyi ammatillisen, tieteellisen ja teknisen toiminnan alalla (-54 hlöä), hallinto- ja tukipalvelutoiminnassa (-50 hlöä) sekä teollisuudessa (-44 hlöä).

Toimialoista muuttovoittoisia olivat terveys- ja sosiaalipalvelut (+10 hlöä), julkinen hallinto ja maanpuolustus (+5 hlöä), maa-, metsä- ja kalatalous (+4 hlöä), kaivostoiminta ja louhinta (+4 hlöä) sekä taiteet, viihde ja virkistys (+1 hlö).

Lähde: Tilastokeskus, muuttaneiden taustatiedot. Luvut sisältävät myös maakunnan sisäisen muuttoliikkeen.

4 MAAHAN- JA MAASTAMUUTTO

4.1 Maahanmuutto EU-maissa

Eurostatin⁴ (2016) mukaan 3,8 miljoonaa henkilöä muutti johonkin EU:n jäsenvaltioon vuonna 2014, ja samaan aikaan EU:n jäsenvaltioista lähti 2,8 miljoonaa maastamuuttajaa (luvut sisältävät EU:n jäsenvaltioiden väliset muuttovirrat). Näistä 3,8 miljoonasta maahanmuuttajasta 1,5 miljoonaa oli muiden kuin EU:n jäsenvaltioiden kansalaisia ja 1,3 miljoonaa muun EU:n jäsenvaltion kansalaisia.

Vuonna 2014 maahanmuuttajia tuli eniten Saksaan (884 900 henkilöä). Seuraavaksi eniten muutettiin Britanniaan (632 000 hlöä), Ranskaan (339 900 hlöä), Espanjaan (305 500 hlöä) ja Italiaan (277 600 hlöä). Maastamuuttajia puolestaan tilastoitiin eniten Espanjassa (400 400 hlöä) ja seuraavaksi eniten Saksassa (324 200 hlöä), Britanniassa (319 000 hlöä), Ranskassa (294 000 hlöä) ja Puolassa (268 000 hlöä). 28:sta EU:n jäsenvaltiosta 15:ssä kirjattiin enemmän maahanmuuttoa kuin maastamuuttoa. (Eurostat 2016.) Suomeen vuonna 2014 maahanmuuttajia tuli 31 507 henkilöä (Tilastokeskus, muuttoliike).

Vuonna 2016 Suomeen muutti 34 900 henkeä, mikä oli 21 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Myös maastamuutto lisääntyi edellisvuodesta, mutta selvästi vähemmän kuin maahanmuutto. Suomesta muutti ulkomaille 18 080 henkeä, 11 % edellisvuotta enemmän. (Tilastokeskus, muuttoliike.)

Absoluuttisesti ilmaistuna eniten ulkomaalaisia asui vuonna 2014 Saksassa (7,5 milj. hlöä), Britanniassa (5,4 milj. hlöä), Italiassa (5 milj. hlöä), Espanjassa (4,5 milj. hlöä) ja Ranskassa (4,4 milj. hlöä). Näissä viidessä valtiossa asuvien ulkomaalaisten yhteenlaskettu osuus oli 75 % kaikista EU:n jäsenvaltioissa asuvista ulkomaalaisista, vaikka näiden jäsenvaltioiden osuus EU:n koko väestöstä oli vain 60 %.

Suhteellisesti ilmaistuna kaikista EU:n jäsenvaltioista eniten ulkomaalaisia oli Luxemburgissa, jossa heidän osuutensa koko väestöstä oli 45 %. Myös Kyproksella, Latviassa, Virossa, Itävallassa, Irlannissa ja Belgiassa ulkomaalaisten osuus oli vähintään 10 % vakinaisesta väestöstä. Latviassa ja Virossa EU:n ulkopuolisten maiden kansalaisten osuus on erityisen korkea, mikä johtuu tunnustettujen kansalaisuudettomien suuresta määrästä. He ovat pääasiassa entisen Neuvostoliiton kansalaisia, jotka asuvat vakinaisesti näissä maissa, mutta jotka eivät ole saaneet Latvian, Viron tai minkään muun maan kansalaisuutta. (Eurostat 2016.)

Suomessa vuonna 2016 ulkomaan kansalaisia oli määrällisesti eniten Uudellamaalla (130 960 hlöä), Varsinais-Suomessa (19 800 hlöä), Pirkanmaalla (15 000 hlöä), Pohjanmaalla (9 170 hlöä) ja Pohjois-Pohjanmaalla (8 050 hlöä). Lapissa ulkomaan kansalaisia oli 3 994 henkilöä. Kun tarkastellaan ulkomaan kansalaisten osuutta väestöstä, kärjessä olivat Ahvenanmaa (10,5 %), Uusimaa (8 %), Pohjanmaa (5 %), Varsinais-Suomi (4 %) ja Kymenlaakso (4 %). Lapissa ulkomaan kansalaisten osuus väestöstä oli 2,2 %. (Tilastokeskus, kuntien avainluvut.) Suurimmat kansalaisuusryhmät Suomessa olivat virolaiset (21 %) ja venäläiset (13 %). Näin ollen ne olivat myös suurimmat vieraskieliset ryhmät. Arabia nousi vuoden 2016 aikana äidinkielenään somalin ja englannin kieltä puhuvien ohi kolmanneksi suurimmaksi vieraskieliseksi ryhmäksi Suomessa. (Tilastokeskus, väestörakenne.) Lavin lukuja tarkastellaan yksityiskohtaisemmin seuraavilla sivuilla.

⁴ Eurostat on EU:n tilastovirasto, jonka tehtävänä on kerätä ja analysoida kansallisissa tilastovirastoissa tuotettavaa tilastotietoa ja tuottaa siitä vertailukelpoista tietoa eurooppalaisille instituutioille, jotka määrittelevät, täytäntöönpanevat ja analysoivat EU:n toimintaa (Tilastokeskus, käsitteet).

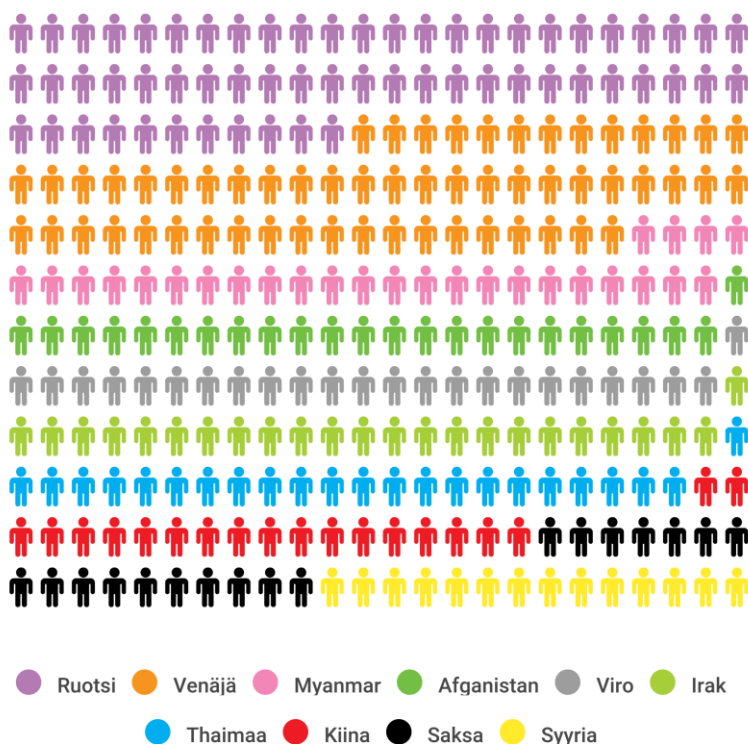
4.2 Lapin maahanmuuttajat: kansalaisuus, ikä ja kieli

Lapin maahanmuuttostrategian (2017, 7) ennusteen mukaan vuonna 2030 Lapissa asuu 12 000 ulkomaan kansalaista, mikä tarkoittaa seitsemän prosentin vuosittaista kasvua. Ennusteesta tullaan todennäköisesti jäämään, sillä vuosittainen kasvu vuodesta 2012 lähtien on ollut noin neljä prosenttia (Suopajarvi 2016).

Vuodesta 2005 lähtien maahanmuuttajia on muuttanut Lappiin vuosittain noin 750–1 000 henkilöä. **Vuonna 2016 Lappiin tuli 944 maahanmuuttajaa** (747 hlöä v. 2015). Maahanmuuttajista miesten osuus oli 53 % ja naisten 47 %. Vuonna 2016 maahanmuuton ja maastamuuton erotus eli nettosiirtolaisuus oli Lapissa +561 henkilöä.

Vuoden 2016 lopussa Lapissa oli 3 994 ulkomaan kansalaista, joista suurimmat kansalaisuusryhmät olivat ruotsalaiset (12 %), venäläiset (12 %), myanmarilaiset (6 %), afganistanilaiset (5 %), virolaiset (5 %), irakilaiset (5 %) ja thaimaalaiset (5 %) (Tilastokeskus, väestörakenne). Ulkomaan kansalaisten osuus Lapin väestöstä oli 2,2 % (Tilastokeskus, kuntien avainluvut). Seuraavalla sivulla on koonti ulkomaan kansalaisista Lapin seutukunnissa ja kunnissa vuosina 2015 ja 2016.

Suurimmat kansalaisuusryhmät Lapissa vuonna 2016, TOP 10

Lähde: Tilastokeskus, väestörakenne.

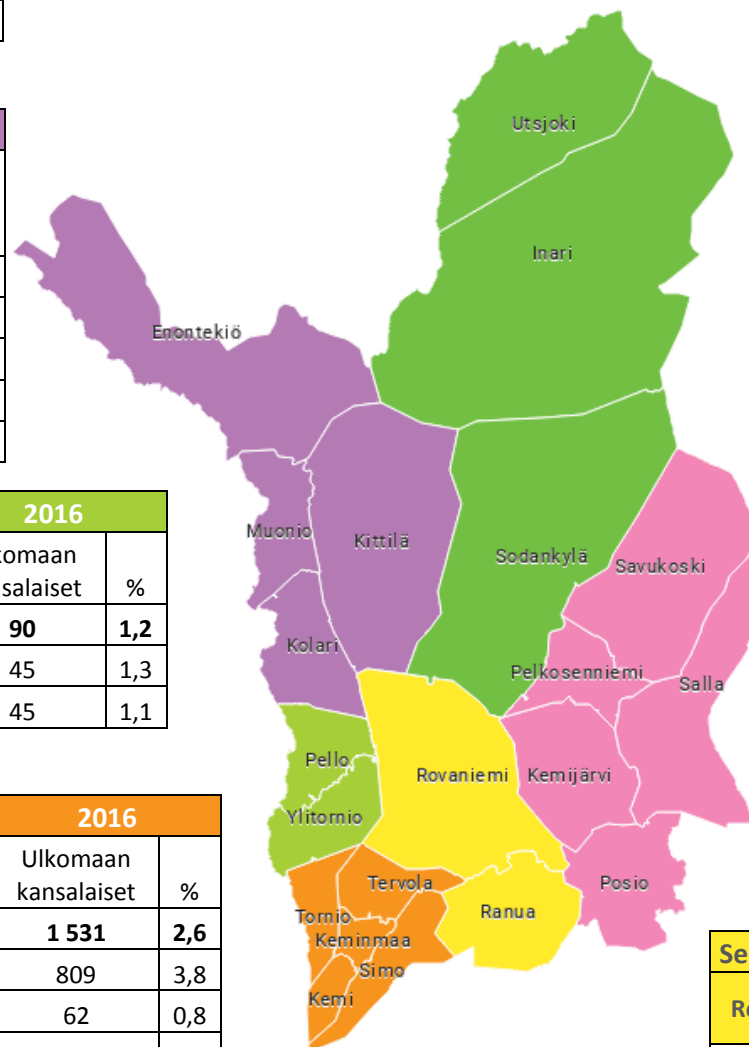
ULKOMAAN KANSALAISET LAPIN SEUTUKUNNISSA VUOSINA 2015 JA 2016

LAPPI	2015		2016	
	Ulkomaan kansalaiset	%	Ulkomaan kansalaiset	%
	3 827	2,1	3 994	2,2

Seutukunta	2015		2016	
Tunturi-Lappi	Ulkomaan kansalaiset	%	Ulkomaan kansalaiset	%
Yht.	350	2,4	338	2,3
Enontekiö	37	2,0	38	2,0
Kittilä	146	2,3	149	2,3
Kolari	76	2,0	62	1,6
Muonio	91	3,9	89	3,8

Seutukunta	2015		2016	
Tornio-laakso	Ulkomaan kansalaiset	%	Ulkomaan kansalaiset	%
Yht.	95	1,2	90	1,2
Pello	49	1,4	45	1,3
Ylitornio	49	1,1	45	1,1

Seutukunta	2015		2016	
Kemi-Tornio	Ulkomaan kansalaiset	%	Ulkomaan kansalaiset	%
Yht.	1 463	2,5	1 531	2,6
Kemi	784	3,6	809	3,8
Keminmaa	60	0,7	62	0,8
Simo	21	0,7	25	0,8
Tervola	26	0,8	32	1,0
Tornio	572	2,6	603	2,7

Seutukunta	2015		2016	
Pohjois-Lappi	Ulkomaan kansalaiset	%	Ulkomaan kansalaiset	%
Yht.	265	1,6	282	1,7
Inari	106	1,6	125	1,8
Sodankylä	114	1,3	112	1,3
Utsjoki	45	3,6	45	3,6

Seutukunta	2015		2016	
Itä-Lappi	Ulkomaan kansalaiset	%	Ulkomaan kansalaiset	%
Yht.	145	0,9	161	1,0
Kemijärvi	66	0,9	78	1,0
Pelkosenniemi	6	0,6	5	0,5
Posio	29	0,8	33	1,0
Salla	38	1,0	40	1,1
Savukoski	6	0,6	5	0,5

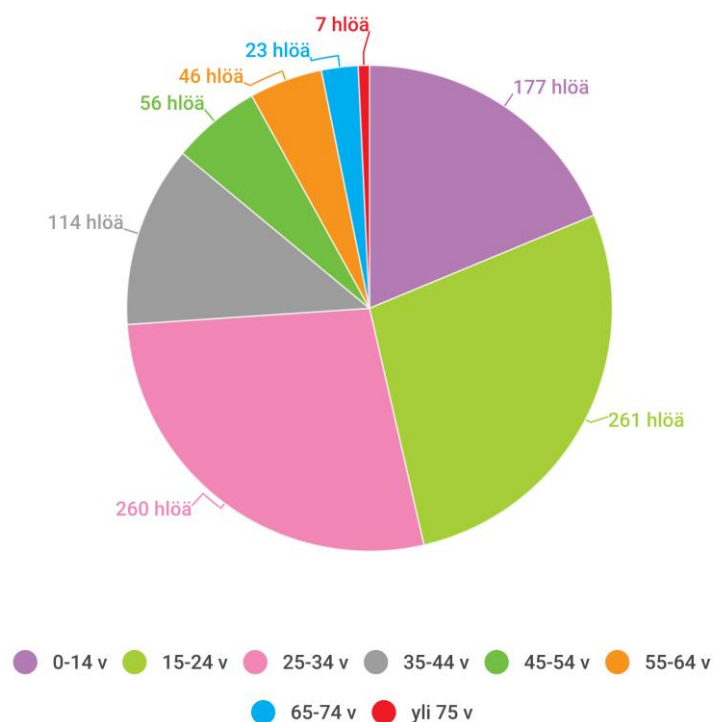
Seutukunta	2015		2016	
Rovaniemi	Ulkomaan kansalaiset	%	Ulkomaan kansalaiset	%
Yht.	1 509	2,3	1 592	2,4
Ranua	24	0,6	45	1,1
Rovaniemi	1 485	2,4	1 547	2,5

Maahanmuuttajaväestö on keskimäärin nuorempaa kuin kantaväestö Lapissa (Tilastokeskus, muuttoliike). Väestön ikäjakauman tarkastelu myös EU-tasolla osoittaa, että EU:ssa ulkomaalaisväestö on nuorempaa kuin oman maan väestö. Ulkomaalaisten joukossa on oman maan väestöön verrattuna enemmän suhteellisen nuoria työkäisiä aikuisia. EU:n oman väestön mediaani-ikä vuoden 2015 alussa oli 43 vuotta, kun puolestaan ulkomaalaisväestön mediaani-ikä oli 35 vuotta. (Eurostat 2016.) Vuonna 2016 koko väestön keski-ikä Suomessa oli 42,5 vuotta ja Lapissa 44,4 vuotta (Tilastokeskus, väestörakenne).

Vuonna 2016 koko Lapin väestöstä (180 207 henkeä) maakunnassa asuvien 15–34-vuotiaiden osuus oli 22 %. Lapset (0–14-vuotiaat) mukaan lukien alle 35-vuotiaiden osuus oli 37 % ja kaikkien alle 45-vuotiaiden osuus vain 48 %.

Vuonna 2016 Lappiin tulleista 944:stä maahanmuuttajasta yli puolet oli 15–34-vuotiaita. Kun mukaan lasketaan lapset (0–14-vuotiaat), alle 35-vuotiaiden osuus oli 74 %. Edelleen, kun huomioidaan 35–44-vuotiaat, alle 45-vuotiaiden osuus oli 86 %.

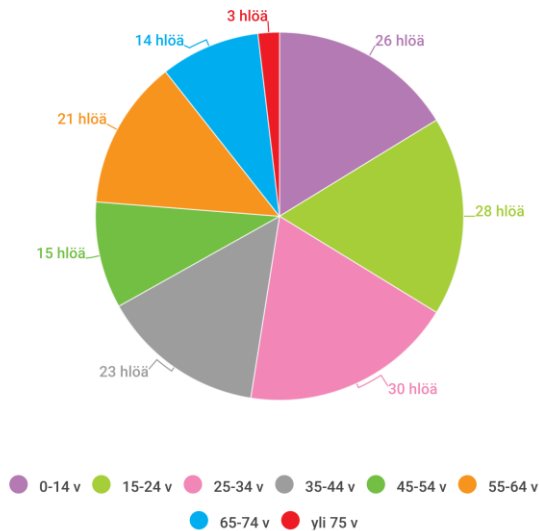
Lappiin vuonna 2016 tulleet maahanmuuttajat ikäluokittain

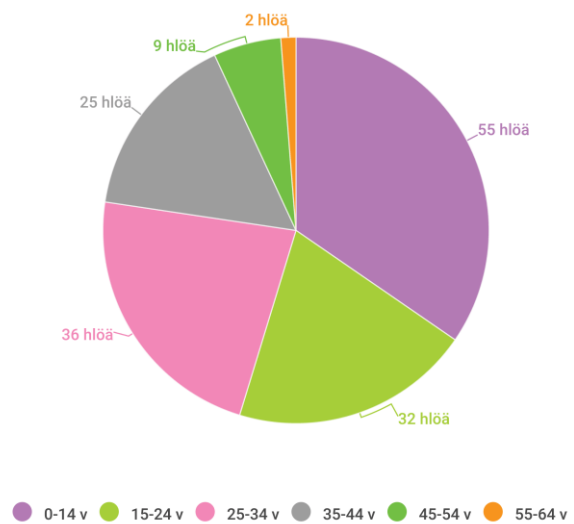
Lähde: Tilastokeskus, muuttoliike.

Vuonna 2016 Lappiin tuli maahanmuuttajia eniten Ruotsista (160 hlöä) ja Irakista (159 hlöä). Näiden kahden maahanmuuttajaryhmän osuus kaikista maahanmuuttajista oli 34 %. Ruotsista tuli muuttajia kaikista ikäryhmistä, mutta Irakista ei tullut yhtään yli 64-vuotiasta.

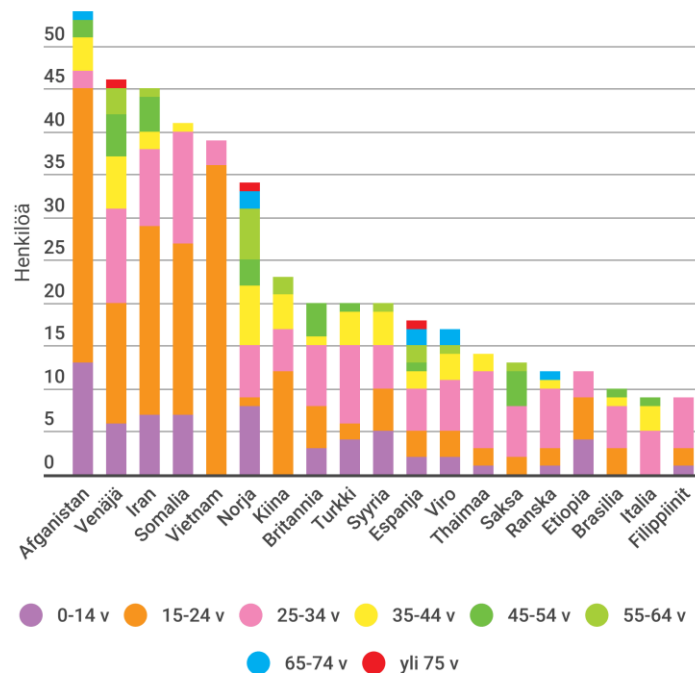
Lappiin vuonna 2016 muuttaneet ruotsalaiset ikäluokittain,
yht. 160 henkilöä

Lappiin vuonna 2016 muuttaneet irakilaiset ikäluokittain,
yht. 159 henkilöä

Ruotsalaisten ja irakilaisten jälkeen suurimmat
vuonna 2016 Lappiin tulleet maahanmuuttajaryhmät

Lähde: Tilastokeskus, muuttoliike.

Lapissa oli vuonna 2016 vierasta kieltä äidinkielenään puhuvia yhteensä 4 665 henkilöä. Arabia nousi Lapissa toiseksi suurimmaksi vieraskieliseksi ryhmäksi englannin ja saksan kieltä puhuvien ohi. Venäjä säilytti paikkansa Lapin suurimpana vieraskielisenä ryhmänä.

2016

Vuonna 2016 Lapissa oli vieraskielisiä 4 665, joka oli 2,6 % maakunnan väestöstä.

2015

Vuonna 2015 Lapissa oli vieraskielisiä 4 376, joka oli 2,4 % maakunnan väestöstä.

Maahanmuuttajat tulevat Lappiin eri syistä: suurin osa perhesyistä, osa työhön ja opiskelemaan. Maakuntaan tullaan myös pakolaisuuden eli kansainvälisen suojelun tarpeen perusteella. Vuonna 2015 turvapaikanhakijoiden määrä Suomessa moninkertaistui ja myös Lappiin saapui yli 2 500 hakijaa. Lappiin muutti vuoden 2016 aikana kaikkiaan 247 pakolaista (oleskeluluvan saaneet turvapaikanhakijat, kiintiöpakolaiset ja perheen yhdistämiset), joista ELY-keskuksen osoittamalle kuntapaikalle sijoittui 172 henkilöä. (Lapin toimintaympäristökuvaus 2017.)

Turvapaikanhakija

Henkilö, joka hakee suojelua ja oleskeluoikeutta vieraasta valtiosta. Henkilöllä ei ole vielä oleskelulupaa Suomessa.

Kiintiöpakolainen

YK:n pakolaisjärjestön (UNHCR) pakolaiseksi katsoma henkilö, jolle on myönnetty oleskelulupa Suomeen pakolaiskiintiön puitteissa. Kiintiöpakolaiset tulevat/valitaan yleensä pakolaisleireiltä ja he tulevat suoraan kuntaan ja kunnan asukkaiksi.

Pakolaisia vastaanottavien kuntien määrä Lapissa on noussut vuodesta 2015 kolmesta neljääntoista ja kuntapaikkojen määrä 120:sta yli neljäänsataan. Lapissa jokaiselle oleskeluluvan saaneelle turvapaikanhakijalle voidaankin tarjota kuntapaikka. Vuoteen 2016 asti pakolaisia vastaanottavia kuntia ovat olleet Kemi, Rovaniemi ja Tornio. Vuonna 2017 näiden kolmen kunnan lisäksi Enontekiö, Kittilä, Pelkosenniemi, Posio, Salla, Sodankylä ja Ylitornio ottavat ensimmäistä kertaa vastaan ryhmän kiintiöpakolaisia, yhteensä noin 140 henkilöä. Lappiin tulevat kiintiöpakolaiset ovat syyrialaisia lapsiperheitä. (Lapin toimintaympäristökuvaus 2017.)

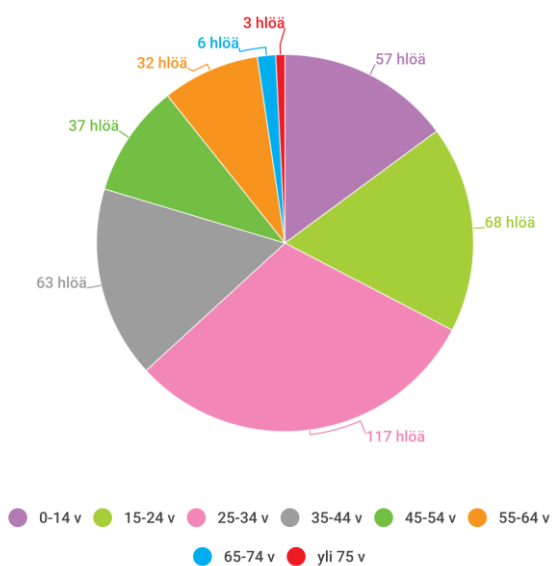
Pitkällä aikavälillä maahanmuutto elävöittää kuntia. Sen lisäksi, että kunnan väestöpohja kasvaa, maahanmuuttajat usein elävöittävät ja monipuolistavat kunnan elinkeinoelämää ja tuovat mukanaan kansainvälistä näkökulmaa. Kiintiöpakolaiset ovat yleensä perheitä, joissa on eri-ikäisiä lapsia; tällä voi olla merkitystä esimerkiksi peruskoulun tai muun opetus- ja koulutustarjonnan säilymiselle tai lisääntymiselle kunnassa. Huomionarvoista on, että pakolaisten joukossa on samaa osaamispotentiaalia kuin muilla perusteilla Suomeen saapuneissa. Jotta maahanmuuttajista tulee pysyviä kuntalaisia, kuntien kannattaa panostaa vastaanottoon, kotoutumispalveluihin sekä avoimeen ilmapiiriin. (Suopajärvi 2016.) Erityisesti pienillä paikkakunnilla piilee suuri vahvuus kotouttamisessa. Kun resurssit ovat pienet, maahanmuuttajille ei voida järjestää omia palveluja, joten he luontevalla tavalla pääsevät tekemisiin kantaväestön kanssa. (Melamies 2017.)

4.3 Maastamuutto Lapista

Lapista on muuttanut toiseen maahan vuosittain noin 300–500 henkilöä. Vuonna 2016 Lapista muutti toiseen maahan 383 henkilöä. Maastamuutto kasvoi 62 henkilöllä edellisvuodesta. Naisten osuus maastamuuttajista oli 52 % ja miesten 48 %. Ikäryhmittäin tarkasteltuna eniten maastamuuttajia oli 25–34-vuotiaissa ja seuraavaksi eniten 15–24- ja 35–44-vuotiaissa. 25–34-vuotiaiden osuus maastamuutosta oli 61 %, 15–24-vuotiaiden 36 % ja 35–44-vuotiaiden 33 %. Vuonna 2016 maahanmuuton ja maastamuuton erotus eli nettosiirtolaisuus oli +561 henkilöä. Lapista vuonna 2016 muutettiin eniten Ruotsiin. Muuttoliike Lapin ja Ruotsin välillä sekä tulo- että lähtömuutossa painottui kolmeen nuorimpaan ikäryhmään.

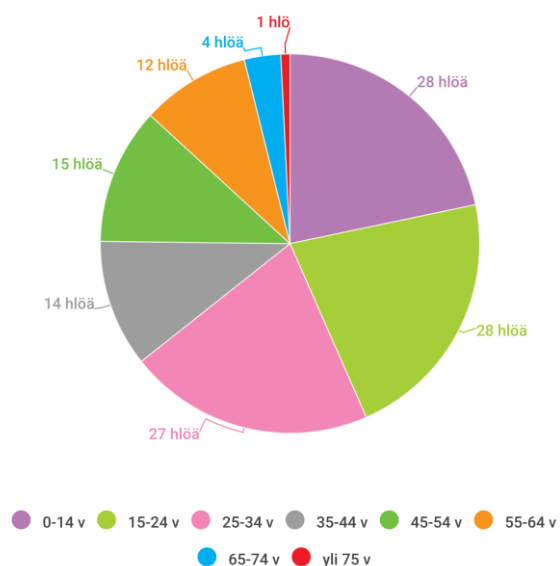
Lapista vuonna 2016 toiseen maahan muuttaneet ikäluokittain,

yht. 383 henkilöä

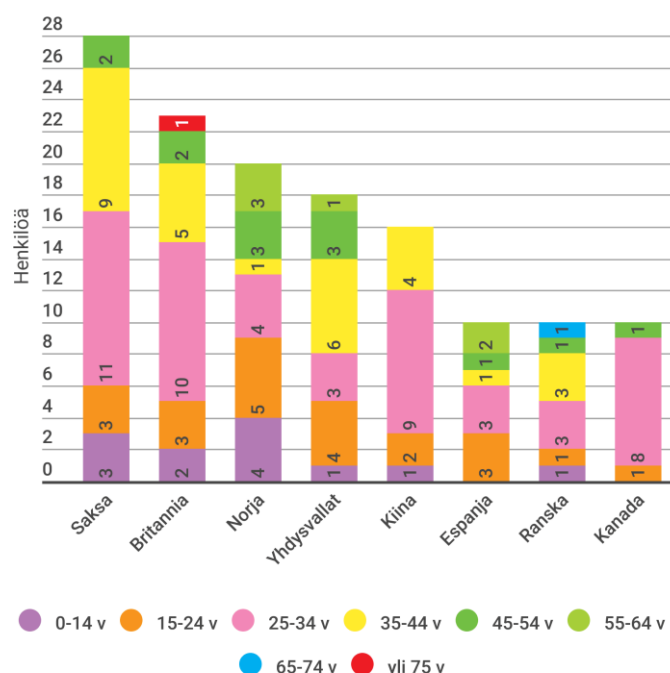

Lapista Ruotsiin vuonna 2016 muuttaneet ikäluokittain,

yht. 129 henkilöä

Ruotsin jälkeen suosituimmat maat, joihin Lapista muutettiin v. 2016

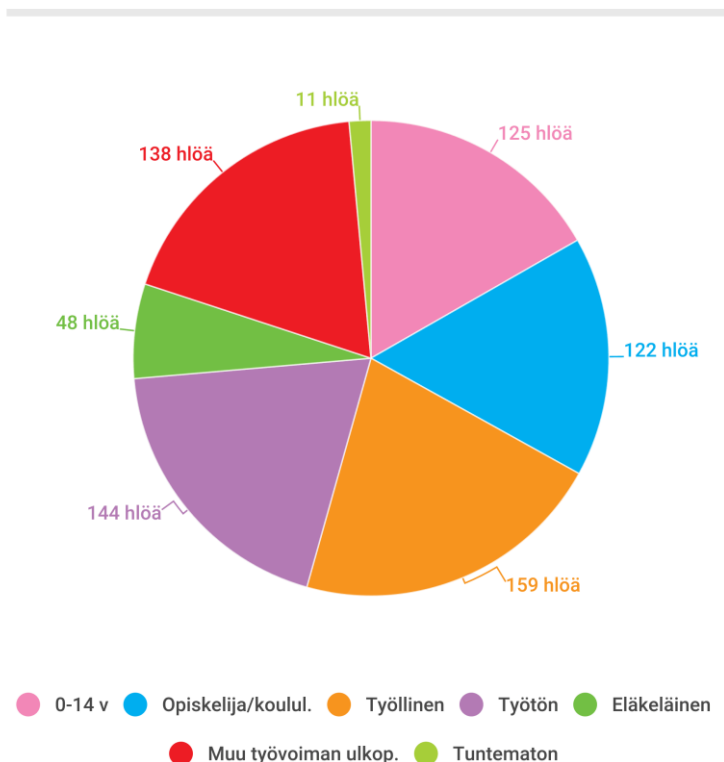
Lähde: Tilastokeskus, muuttoliike.

4.4 Lapin maahan- ja maastamuuttajat pääasiallisen toiminnan mukaan

Tiedot maahanmuuttajista pääasiallisen toiminnan mukaan ovat Tilastokeskuksen maksullisesta muuttaneiden taustatiedot -tietokannasta vuodelta 2015. Tiedot työllisten maahanmuuttajien ammattiasemasta ja työnantajasektorista ovat vuodelta 2014.

Vuonna 2015 suurin ryhmä maahanmuuttajista oli työlliset 21 %. Seuraavaksi suurimmat ryhmät olivat työttömät (19 %), muut työvoiman ulkopuolella olevat (18 %), 0–14-vuotiaat (17 %) ja opiskelijat (16 %). Eläkeläisten (6 %) ja tuntematon-luokkaan kuuluvien (1 %) osuudet olivat pieniä.

Vuonna 2015 Lappiin tulleet maahanmuuttajat
pääasiallisen toiminnan mukaan

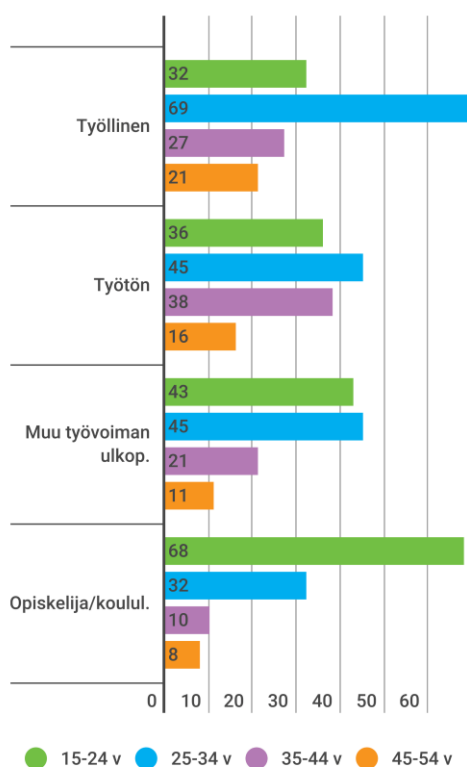

Lähde: Tilastokeskus, muuttaneiden taustatiedot.

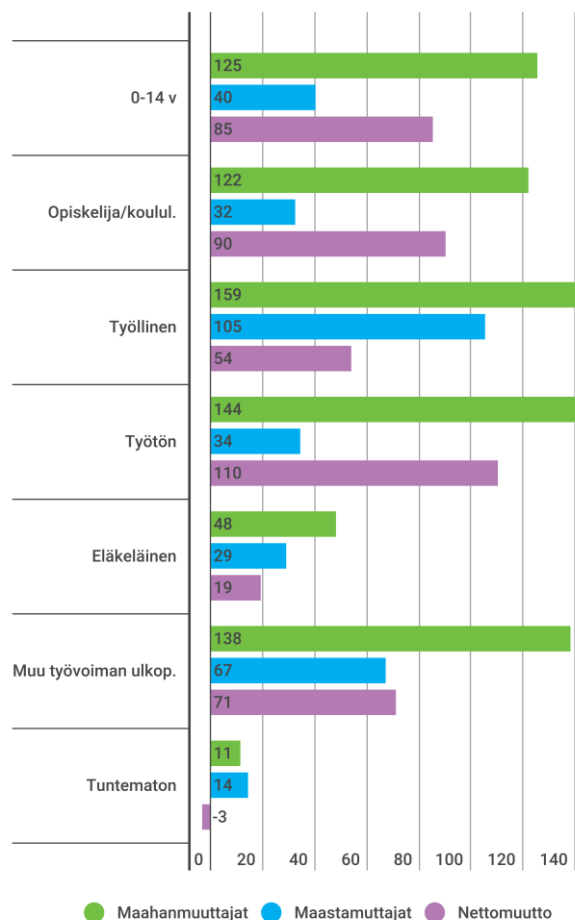
Maahanmuuttajien pääasiallista toimintaa ikäluokittain esittävään kuvaajaan on otettu neljä suurinta ryhmää (pois lukien 0–14-vuotiaat) pääasiallisen toiminnan mukaan. Lisäksi tarkasteluun on otettu näiden ryhmien suurimmat ikäluokat. Opiskelijoiden ja koululaisten ryhmässä isoin ikäluokka oli 15–24-vuotiaat. Kaikissa muissa ryhmissä suurin luokka oli 25–34-vuotiaat.

Vuonna 2015 Lappiin tuli 747 maahanmuuttajaa. Maastamuutto Lapista oli 321 henkilöä. Näin ollen netto-siirtolaisuus oli +426 henkilöä. Pääasiallisen toiminnan mukaan tarkasteltuna Lappi sai muuttovoittoa kaikista muista ryhmistä paitsi ryhmästä tuntematon (-3 hlöä). Eniten muuttovoittoa tuli työttömistä (+110 hlöä). Seuraavaksi suurimmat muuttovoitot tulivat opiskelijoista ja koululaisista (+90 hlöä), 0–14-vuotiaista (+85 hlöä) ja muista työvoiman ulkopuolella olevista (+71 hlöä).

Lapin maahanmuuttajat vuonna 2015:
pääasiallinen toiminta ikäluokittain

Lapin maahan- ja maastamuuttajat vuonna 2015
pääasiallisen toiminnan mukaan

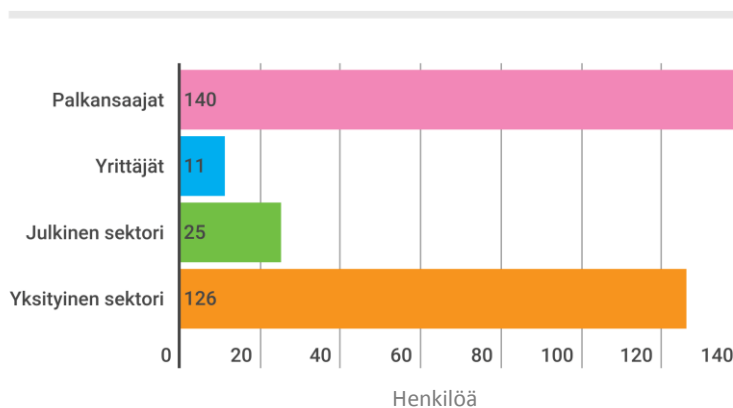
Lähde: Tilastokeskus, muuttaneiden taustatiedot.

Tiedot työllisten maahanmuuttajien ammattiasemasta ja työnantajasektorista ovat Tilastokeskuksen maksullisesta muuttaneiden taustatiedot -tietokannasta vuodelta 2014.

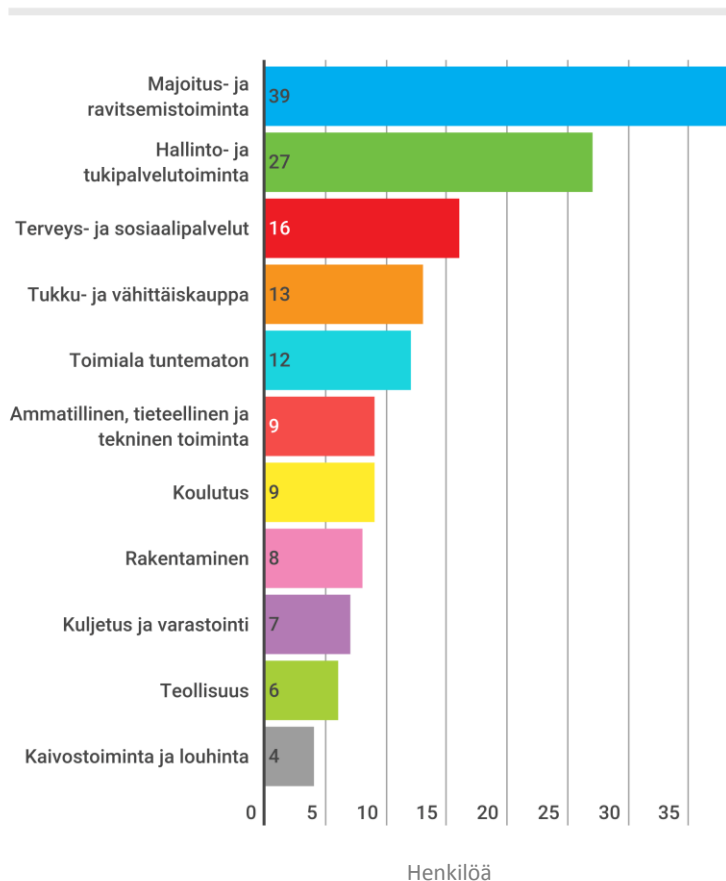
Ammattiaseman mukaan tarkasteltuna palkansaajien osuus maahanmuuttajista vuonna 2014 oli 93 %. Yrittäjien osuus oli vain 7 %. Työnantajasektorien tarkastelu osoittaa, että maahanmuuttajat työskentelivät pääasiassa yksityisellä sektorilla: yksityisen sektorin osuus oli 83 % ja julkisen sektorin 17 %. Työllisiä maahanmuuttajia oli Lapissa 159 henkilöä vuonna 2014. Oheiseen kuvaajaan on poimittu toimialat, joissa maahanmuuttajia työskenteli eniten. Maahanmuuttajista 25 % työskenteli majoitus- ja ravitsemustoiminnassa. Hallinto- ja tukipalvelutoiminnassa työskenteli 17 % ja terveys- ja sosiaalipalveluissa 10 % työllisistä maahanmuuttajista.

Vuonna 2014 Lappiin tulleet työlliset maahanmuuttajat

ammattiaseman ja työnantajasektorin mukaan

Vuonna 2014 Lappiin tulleet työlliset maahanmuuttajat toimialan mukaan

5 POTENTIAALISET MUUTTAJAT

5.1 Muuttajat lähivuosina

LAPLAND-ABOVE ORDINARY Bränditeot-hankkeen ja House of Lapland – Lapin markkinointi- ja viestintätalon (2016) teettämässä tutkimuksessa selvitettiin, millaiset henkilöt olisivat potentiaalisia Lappiin muuttajia. Tutkimuksen kohderyhmäksi oli valittu 20–49-vuotiaat Uudeltamaalta, Varsinais-Suomesta, Pirkanmaalta, Keski-Suomesta ja Pohjois-Pohjanmaalta. Rajausta perustui Tilastokeskuksen tietoihin: vuonna 2015 Lappiin muuttaneista 69 % oli 20–49-vuotiaita ja 76 % em. maakunnista. Tutkimuksen otoskoko oli 1 003 vastaajaa.

Kysymykseen voisitko harkita muuttavasi Lappiin, vastaukset jakautuivat seuraavasti: en varmasti 19 %, tuskin 34 %, ehkä 37 % ja varmasti 9 %. Näin ollen vastaajista 46 % voisi harkita Lappiin muuttamista varmasti tai ehkä.

Ei-potentiaalisten Lappiin muuttajien vastauksissa näkyy, että vastaajat eivät ylipäänsä ole valmiita tai halukkaita muuttamaan pois nykyiseltä asuinpaikalta. Tutulla paikkakunnalla sitovat erityisesti työ, perhe ja sosiaaliset suhteet. Lappiin liittyvissä muuton esteissä korostuvat uskomukset maakunnan vähäisistä työllistymismahdollisuuksista. Muuttamisen harkinnan esteinä lisäksi korostuvat asuinympäristöön liittyvät uskomukset, kuten palveluiden heikko saatavuus, pitkät välimatkat ja haastavat luonnonolosuhteet.

He, jotka voisivat harkita Lappiin muuttoa eroavat muista ryhmistä sen suhteen, että he ovat viettäneet paljon aikaa tai asuneet Lapissa. He nostivat Lapista asuinympäristönä esiin luonnonläheisyyden, puhtaan ilman sekä kauniin ja rauhallisen ympäristön. Työ- ja liiketoimintaympäristöstä korostettiin sesonkimaista työtä ja etätyön mahdollisuutta.

Lappiin muuttamista harkitsemisen lisäksi vastaajat luokiteltiin ryhmiin myös arvomaailman mukaan: harkitsevat turvallisuushakuiset, omaehtoiset menestyshakuiset, avoimet hyväntahtoiset, nuoret seikkailunhaluiset sekä vaatimattomat perinteikkäät.

Ryhmistä erityisen potentiaalisia Lappiin muuttajia olisivat:

Nuoret seikkailunhaluiset 20–24-vuotiaat naiset

Vaitimattomat perinteikkäät 40–49-vuotiaat miehet

Nuoret naiset korostivat Lapin houkuttelevina puolina kiinnostavaa opiskelu ympäristöä, yhteisöllisyyttä ja kansainvälisyyttä, ja perinteikkäät miehet puolestaan luontoa, sesonki- ja etätyötä sekä hyviä liiketoimintamahdollisuuksia. Näitä kohderyhmiä pyritään tavoittamaan erilaisilla viestintä- ja markkinointikampanjoilla muun muassa radion ja sosiaalisen median kautta.

5.2 Muuttajat 2040-luvulla

Muuttoliikkeen tarkastelussa haluttiin toteutuneiden muuttojen ja lähivuosien potentiaalin lisäksi herättää keskustelua siitä, millaisia voisivat olla muuttajat kauempana tulevaisuudessa. Tämän osion työstämisessä auttoi Lapin ennakointivastaavien verkosto, joka koordinoi ja analysoi ennakkoinnin tietotuotantoa, vastaa ennakointiviestinnästä sekä ohjaa ja tukee toimialaklusterien toimintaa. Verkoston jäsenet ovat Koulutus-kuntayhtymä Lappiasta, Lapin aluehallintovirastosta, Lapin ammattikorkeakoulusta, Lapin ELY-keskuksesta, Lapin kauppakamarista, Lapin liitosta, Lapin yliopiston koulutus- ja kehittämisspalveluista sekä Rovaniemen koulutuskuntayhtymästä. (Lapin luotsi 2017.)

Lapin ennakointivastaavat kutsuttiin työpajaan, jossa heillä oli taustamateriaalina viisi alustavasti ideoitua fiktiivistä henkilöä, jotka voisivat olla potentiaalisia muuttajia 2040-luvulla eli noin kahdenkymmenen vuoden päästä. Henkilöistä kerrottiin nimi, ikä, alue josta he olivat muuttaneet sekä hieman taustoitusta siitä, miksi he olivat muuttaneet Lappiin. Ennakointivastaavien tehtävänä oli kommentoida ideoituja muuttajatyyppejä ja hahmotella muuttajien tarinaa eteenpäin.

Muuttajien hahmottelussa hyödynnettiin Ennakoinnin pohjoinen yhteistyö -hankkeessa tehtyjä Pohjoisen näkymät 2040 -skenaarioita: *Ponnistetaan pohjoisesta*, *Arktista luksusta* ja *Napapiirin Gran Canaria*. Skenarioiden tarkoituksena on tuoda esiin vaihtoehtoisia näkemyksiä sekä herättää keskustelua Lapin ja koko pohjoisen alueen tulevaisuudesta.

Ponnistetaan pohjoisesta -skenaariossa alueen omat voimavarat hyödynnetään alueen yritysten ja asukkaiden eduksi. Pohjois-Norjan, -Ruotsin ja Lapin välillä on vapaa liikkuvuus ja toimiva yhteistyö. On huomattu, että yhteistyöllä pystytään paremmin hyödyntämään alueen voimavaroja ja olemaan kilpailukykyisiä globaaleilla markkinoilla. Alueella kehitetään yhdessä osaamista ja alueen yritysten edellytyksiä. Vahvuuksia ovat arktinen osaaminen, luonnonvarojen kestävä käyttö ja matkailu. Alue on elinvoimainen ja aidosti kansainvälinen, jossa halutaan asua, työskennellä ja vierailla.

Arktista luksusta -skenaariossa arktisiin luonnonvaroihin pohjautuvat luksustuotteet ja palvelut myyvät maailmalla. Ilmastonmuutoksen vaikutukset näkyvät voimakkaasti pohjoisella alueella ja alueen puhdas pohjavesi on arvossaan. Vähälumiset talvet ovat siirtäneet talvimatkailua alueen pohjoisimpiin kolkkiin ja matkailupalvelut keskittyvät luksuspalveluihin. Pohjoisista arktisesta designista, superfoodeista ja paikallisesta gourmet-ruoasta on tullut globaaleja brändejä. Alueella toimii paljon ulkomaisia yrityksiä mm. kaivosteollisuudessa, terveysmatkailussa ja logistiikassa. Päätäntävalta on osin karannut alueen omista käsistä kansainvälisille yrityksille.

Napapiirin Gran Canaria -skenaariossa määrä on voittanut laadun ja pohjoista kulutetaan loppuun. Hallitsemattoman pakolaistulvan ja maahanmuuton seurauksena tavoitteet pohjoisen alueen sisäisestä vapaasta liikkuvuudesta ovat jäissä. Maat ovat eristäytyneet ja niiden turvallisuustilanne on heikentynyt. Massaturismi on pikkuhiljaa tuhonnut luontoa ja luonnonvaroja, mutta matkailijamäärät ovat jo hiipumassa. Ilmastonmuutos etenee. Lähes kaikki puhtaan veden varannot on myyty ulkomaiseen omistukseen. Alueiden sisäiset ristiriidat jakavat paikallista väestöä ja päätöksenteko on karannut lähes kokonaan ”EU:hun”. Työikäinen väestö on muuttanut pääosin etelän kaupunkeihin ja jäljellä on vain erityisryhmiä. (Holopainen 2016.)

Kun skenaarioita tarkasteltiin muuttoliikkeen näkökulmasta, huomattiin, että skenaarioissa on useita ilmiöitä, jotka voivat vaikuttaa positiivisesti Lappiin suuntautuvaan muuttoliikkeeseen. Tärkeimmiksi teemoiksi

nostettiin globalisaatio ja sen vastapainona lokalisaatio, digitalisaatio, etätyö, luonnonvarojen hyödyntäminen, yrittäjyys, Kiina-ilmiö, ilmastopakolaisuus, puhdas ympäristö ja paluumuutto. Nämä ilmiöt näkyvät vahvasti sivuilla 48–52 esitellyissä muuttajissa.

Lapin ennakointitoiminnassa on totuttu käyttämään luovia menetelmiä, joiden ansiosta työskentelyn tulokset ovat mielenkiintoisia ja herättävät keskustelua. Tämä oli tavoitteena myös tulevaisuuden muuttajatyypien rakentamisessa. Lisäksi tavoitteena oli kertoa Lapin vahvuuksista hieman erilaisella otteella. Lappiin potentiaalisesti kohdistuvasta muuttoliikkeestä 2040-luvulla kerrotaan viiden helposti lähestyttävän hahmon kautta. Hahmojen tarinoita on maustettu ripauksella Lapin outoa taikaa ja aitoa hulluutta.

MUUTTAJIEN ESITTELY

Marco Placci on 55-vuotias italialainen mies. Hän muutti Lappiin viisi vuotta sitten nauttimaan puhtaasta ja raikkaasta pohjoisen ilmasta ja tehdäksensä töitä lähinnä harrastusmielessä.

Marcolla oli ollut menestyksekkäs ura Italiassa ja hänelle oli kertynyt säästöjä, jotka mahdollistivat huolettoman elämän. Muutama vuosi aiemmin Marco oli jäänyt leskeksi ja hänen mielessään oli alkanut kyteä ajatus muutosta revontulien ja keski-

yönauringon maahan. Hän oli viettänyt perheensä kanssa useita lomia liikemiestuttavansa omistamassa lomakylässä Lapissa, joten hänellä oli mielestään varsin vankka kokemus siitä, millaista elämä voisi parhaimmillaan Lapissa olla. Lapset perheineen pärjäisivät Italiassa, sillä heillä oli siellä tukenaan sukulaiset ja ystävät.

Maanviljelijän poikana Marcolla oli haave, että jonain päivänä hänelle olisi oma maatila. Perheen kotitilan pitämistä oli jatkanut hänen isoveljensä, joten Marcon oli pitänyt suuntautua muihin töihin. Sopiva maatila löytyikin helposti Lapista. Kaksi ensimmäistä vuotta Marco kasvatti erilaisia vihanneksia ja yrttejä omaksi ilokseen. Lisäksi hän liikkui paljon luonnossa ja keräsi sienia, marjoja ja muita luonnonantimia. Kun elämä alkoi käydä liian verkkaiseksi, Marco haki paikallisen logistiikkayrityksen vientijohtajan paikkaa. Hän sai paikan ja ryhtyi samoihin aikoihin perustamaan myös omaa yritystä. Hän alkoi myydä kasvattamiaan yrttejä globaaleille markkinoille. Pian hän laajensi tuotevalikoimaa lappilaisiin marjoihin ja palkkasi avukseen muutaman työntekijän.

Monenlainen liiketoiminta oli aluksi herättänyt kysymyksiä paikallisessa väestössä. Liikkui jopa huhuja, että italialaisella ”rahamiehellä” olisi yhteyksiä mafiaan. Marco ei huhuista välittänyt. Elämä Lapissa oli mukavaa ja tulevaisuus näytti valoisalta. Marco oli tutustunut naapurikunnan kuvataiteilijanaiseen, jonka töitä hän oli ihaillut jo vuosia sitten Lapin lomillaan. Molemmat kaipasivat ihmistä, jonka kanssa voisi liikkua luonnossa, nauttia hyvästä ruoasta ja ihan vain keskustella. Kemat olivat kohdanneet ja pikku hiljaa he viettivät yhä enemmän aikaa keskenään. Myös Marcon lapset perheineen vierailivat isänsä luona erityisesti kesäisin; Italian kesät olivat nykyään niin tukalan kuumia, että ihmiset hakeutuivat viileämpiin maihin lepäämään. Lapin majoituskapasiteetti olikin koetuksella kesäisin, kun lepomatkaileijoiden määrä kasvoi vuosi vuodelta.

Sara Stansgård on 40-vuotias nainen Helsingistä. Hän muutti Lappiin neljä vuotta sitten ihastuttuaan virtuaalitreffeillä saamelaiseen poromieheen, joka on nykyisin hänen aviomiehensä.

Helsingissä asuessaan Sara oli kahden lapsen yksinhuoltajaäiti, joka työskenteli suomalaisen kosmetiikkayrityksen tuotevastaavana. Nykyään Sara työskentelee etänä, mutta käy tasaisin väliajoin myös päätoimipisteessä koulutamassa tiimiään.

Uudessa kotipaikassaan Enontekiön Hetassa Sara osti kyläkaupasta paikallisen yrittäjän valmistamaa voidetta, jossa oli tehoaineina käytetty lappilaista turvetta ja pihkaa. Hän huomasi, että tuotteessa voisi olla potentiaalia isommille markkinoille. Sara otti yhteyttä voiteen valmistajaan, joka kertoi etsineensä ostajaa yritykselleen, jotta hän itse voisi jäädä eläkkeelle. Nainen ei ollut löytänyt kiinnostunutta ostajaa eikä sukupolvenvaihdos ollut mahdollinen, koska lapset olivat suuntautuneet eri aloille. Useiden kuukausien kestäneiden neuvottelujen jälkeen Saran edustama yritys osti voidereseptin naiselta. Reseptin pohjalta luotiin tuotesarja, jonka markkinoinnista Sara tiimeineen sai vastuun. Lähialueilta, kuten matkailijoita houkuttelevista Tromssasta ja Altasta, on löytynyt uusia jälleenmyyjiä ja asiakkaita, joiden myötä tuotesarja on saanut vahvan jalansijan kosmetiikka-alalla.

Muutto kiireisestä Helsingistä varsin verkkaiseen Enontekiön Hettaan oli aluksi shokki erityisesti monipuoliseen kulttuuritarjontaan tottuneelle naiselle. Hänen lapsensa puolestaan saivat helposti kavereita ja sitä myötä sopeutuivat nopeasti uuteen asuinpaikkaan. Sopeutumista edistivät myös äidin miesystävän lapset, jotka olivat iloisia uusista perheenjäsenistä. Sara on tyytyväinen siitä, että Hetta on lapsille turvallinen ympäristö ja koulutus on laadukasta. Koulutusta tarjotaan pienryhmissä ja verkon välityksellä. Myös Sara on saanut ystäviä ja nauttii heidän kanssaan Hetan laadukkaista kulttuuripalveluista. Toki työmatkoillaan Helsingissä hän käy rakastamassaan oopperassa, joka täydentää lappilaisen rakkaaoopperan antia. Matkat Helsinkiin ovat myös mukava hengähdystauko uusperheen arjesta. Mitä pidempään Sara on Lapissa asunut, hän on huomannut, että Lappi ei olekaan niin rauhallinen alue kuin hänestä aluksi tuntui. Häntä jopa hieman harmittaa, että Lappi on osittain menettänyt luonnonmukaisen slow life -imagonsa.

Valtteri Juujärvi on 35-vuotias syntyjään lappilainen mies, joka viiden-toista vuoden ulkomailla asumisen jälkeen muutti takaisin kotiseudulleen.

Valtteri lähti parikymppisenä ulkomaille opiskelemaan Artificial Intelligence -insinööriksi. Hän työskenteli jo opiskelujen ohessa kansainvälisessä keinoälysovelluksia kehittävässä yrityksessä. Vaikka älykkäät sovellukset mahdollistivat asiakastapaamiset ja bisnesneuvottelut ympäri maapalloa, joutui hän kuitenkin matkustamaan

paljon. Bisnesmaailmassa oli edelleen käytäntönä sopia isoista sopimuksista ja kaupoista virtuaalitalan sijaan oikean pöydän ääressä. Tällä tavoin voitiin varmistaa, että molemmat osapuolet olivat oikeita ihmisiä eivätkä botteja.

Pidemmällä lomajaksolla Valtterilla oli ollut aikaa miettiä, mitä hän haluaisi tehdä tulevaisuudessa ja millainen elämä tekisi hänet onnelliseksi. Kiireinen mies ei ollut löytänyt pysyvää kumppania ja hänestä olikin alkanut tuntua siltä, että kumppanin löytäminen vaatisi isomman elämänmuutoksen. Myös kuvat hänen lapsuudenkotinsa pihassa kirmaavista sisarusten lapsista oli herättänyt toiveen omasta perheestä.

Kun Valtteri oli saanut huomattavan bonuksen tekemästään kaupasta, oli hän ruvennut valmistelemaan muuttoa Lappiin. Hän oli myynyt asuntonsa ja muun tarpeettoman omaisuutensa, irtisanoutunut työpaikastaan ja kysynyt vanhemmiltaan, voisiko hän muuttaa heidän mökilleen asumaan. Varsin pian Valtteri istuikin tutussa mökkirannassa nauttimassa loppukesän ilta-auringosta.

Nyt, kun aikaa on, Valtteri on alkanut perehtyä Lapin eri toimialojen tilanteeseen. Hän on huomannut, että matkailu on edelleen voimissaan pohjoisilla alueilla. Matkailualalla menestyminen ja kilpailijoista erottautuminen edellyttää uudenlaista liiketoimintakonseptia, mutta maailmalla matkanneelle keinoälyosaajalle tällainen haaste olisi mitä mainioin. Lähiaikoina Valtteri aikoo kuitenkin keskittyä kalastamiseen ja luonnossa liikkumiseen. Hyppäys siitä, että naapurikorttelin ostoskeskuksesta sai kaiken tarvittavan ja nyt ruoan sai järvestä ja metsästä ja muut tarvikkeet 20 kilometrin päässä sijaitsevasta ”lähikaupasta”, vaati totuttautumista.

Mei Wu on 26-vuotias kiinalainen nainen. Hän tuli vuosi sitten Lappiin opiskelemaan hyvinvointi- ja terveysalaa. Mei'llä on suomalais-kiinalainen mies, jonka isä on suomalainen ja äiti kiinalainen.

Lomaillessaan Lapissa pariskunta oli päättänyt, että he muuttavat Lappiin heti, kun mies valmistuu lääkäriksi. He olivat ihastuneet alueen puhtaaseen luontoon ja laadukkaisiin palveluihin. Lisäksi he tiesivät, että suomen- ja kiinankieltä puhuva lääkäri otettaisiin

ilomielin vastaan alueella, joka edelleen oli kiinalaisten matkailijoiden suosiossa.

Mei on Kiinassa kouluttautunut hermoratahierojaksi, mutta nuorena puhjenneen reuman vuoksi hän ei voi enää työskennellä hierojana. Lapin lomalla Mei kävi kylmähoidossa ja innostui sitä myötä hakeutumaan hyvinvointi- ja terveysalalle myös uudessa kotimaassaan, jossa on saatavilla aitoa puhdasta ilmaa ja vettä. Hän erikoistuu kylmähoitojen lisäksi happi- ja vesihoitoihin, joissa hän voi hyödyntää aiempaa koulutustaan ja jotka eivät vaadi fyysistä voimaa. Mei suunnittelee perustavansa miehensä kanssa yrityksen, joka tarjoaa hyvinvointipalveluja sekä paikallisväestölle että matkailijoille.

Mei on aktiivijäsen Lappi-Kiina -seurassa, joka tukee erityisesti lappilaisten ja kiinalaisten nuorten kohtaamista. Seura muun muassa järjestää leirejä, joissa yhteisillä virtuaaliopintojaksoilla olleet nuoret pääsevät tapaamaan toisensa kasvokkain. Toiminnalla haluttiin madaltaa kulttuurien välisiä raja-aitoja sekä edistää potentiaalisia tulevaisuuden yrittäjäkumppanuuksia. Lapin teollisuus- ja kaivosklusterien toimijat olivat nähneet seuran toiminnassa oivan mahdollisuuden houkutella toimialoille nuoria, vastavalmistuneita työntekijöitä korkeasta insinööriosaisamisestaan tunnetusta maasta. Yhteistyön tiivistämiseksi teollisuus- ja kaivosklusterit olivat ryhtyneet Lappi-Kiina -seuran kummiklustereiksi. Onnistuneen yhteistyön ansiosta Lapin ja Kiinan välille oli kehitetty uravaihto-ohjelma, joka mahdollisti muutamasta kuukaudesta vuoteen kestävät uravaihdot eri alojen osaajille.

Lappi ja sen mutkattomat ja hyvin kansainväliset ihmiset ovat valloittaneet Mei'n sydämen, mutta hän kaipaava Kiinassa asuvaa perhettään. Eri puolilla maailmaa asuviin kavereihin ja sukulaisiin hän pitää yhteyttä virtuaalisesti ja he ovat myös käyneet vierailulla Lapissa. Vanhempiaan hän kuitenkin toivoisi näkevänsä enemmän. Mei onkin ryhtynyt järjestelemään sekä omien että miehensä vanhempien muuttoa Lappiin. Molempien vanhemmat ovat kertoneet haluavansa asua lähellä lapsiaan, jos pariskunnan suunnitelma perheen perustamisesta toteutuu. Mei'llä ja hänen miehellään ei ole sisaruksia, mutta he toivovat itse saavansa useamman kuin yhden lapsen. Kaksi lasta, tyttö ja poika, olisivat pariskunnan unelmien täyttymys.

Oladele Orisaguna on 20-vuotias nigerialainen mies. Hän muutti Lappiin ilmastopakolaisena kaksi vuotta sitten.

Oladelen mielestä Suomi ja erityisesti Lappi ovat viimeisiä jäljellä olevia alueita maapallolla, joiden elinympäristö on riittävän puhdas ihmiselle. Pohjoinen alue on säästynyt pahimmilta saasteilta, joten saatavilla on puhdasta ruokaa, vettä ja ilmaa. Oladele pitää itseään hyvin onnekkaana ja toivoo, että kaikki maailman ihmiset voisivat asua yhtä puhtaassa ympäristössä.

Vaikka Lapissa on hyvä olla ja asua, Oladele kaipaakaan kotimaastaan kaupunkien väentungosta sekä kotikylänsä perinteistä, luonnonmateriaaleista valmistettua lannevaatetta. Hän on kyllästynyt keinomateriaaleihin, ja muistelee kaiholla ”vanhojen hyvien aikojen” luonnonmukaista pukeutumista. Hän muistaa lapsuudestaan kylän vanhimpia, jotka käyttivät lannevaatetta ja elivät luonnon rytmissä, ilman kellon sanelemaa aikataulua. Oladele odottaakin jo kovasti, että hän pääsee sovittamaan Lapin luonnonvara-alan ja luovien alojen klusterien yhteistyössä suunnittelemaa ja lappilaisista luonnonmateriaaleista valmistamaa väljää miesten asua. Hengittävää ja luonnonmukaista asua on tarkoitus myydä erityisesti kuumuudesta kärsiviin maihin. Oladele otti ylpeänä vastaan tehtävän toimia asun keulakuvana.

Paikalliseen väestöön tutustuessaan Oladele pian huomasi, että Lapissa on paljon yksinäisiä miehiä. Hän perusti poikamiesyhdistyksen, josta yllättäen innostuivat erityisesti poromiehet. Oladele toivoo löytävänsä työstävän, jolle hän voisi kokkailla kasvispainotteista afrikkalaista ruokaa, joka on hänen bravuurinsa. Lappilaiset raaka-aineet sopivat erinomaisesti myös mausteisiin afrikkalaisiin ruokiin. Perinteistä ja kädentaidoista kiinnostuneena Oladele on alkanut perehtyä hirsirakentamiseen. Häntä kiehtoo ajatus myös muiden luonnonmukaisten rakennusmateriaalien, kuten sammaleen ja havujen hyödyntämisestä.

Poikamiesyhdistyksen kautta Oladele tutustui Marco Placciin (joka varsin pian tapasi unelmiensa lappilaisen naisen eikä tarvinnut enää poikamiesyhdistyksen tukea). Ahkera ja jämpämielinen nuorimies pääsi töihin herra Placcin yritykseen keräämään yrttejä, marjoja ja muita luonnonantimia. Oladele kunnioittaa vanhempia ihmisiä ja kokee, että heidän elämänviisauttaan tulisi saada välitettyä nuoremmille sukupolville. Vapaa-ajallaan Oladele tekeekin vapaaehtoistyötä paikallisessa ikäihmisten kylässä, jossa hän on erityisesti mummojen suosikki. Hänen haaveenaan on päästä opiskelemaan hoitoalaa ja perustaa lasten ja ikäihmisten hyvinvointia edistävä yritys.

LÄHTEET

Aro, Timo 2017. Lapin väestön tila ja tulevaisuus. Puheenvuoro Arctic Café -tilaisuudessa 27.3.2017. <https://www.youtube.com/watch?v=CBIRYNQ8K6k>. Viitattu 1.6.2017.

Business Index North 2017a. <http://businessindexnorth.com/about>

Business Index North 2017b. Population in the North. BIN report issue 1. <http://businessindexnorth.com/reports>

Demos Helsinki 2017. Työ 2040 – Skenaarioita työn tulevaisuudesta. <http://www.demoshelsinki.fi/julkaisut/tyo-2040-skenaarioita-tyon-tulevaisuudesta/>

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos, Palkansaajien tutkimuslaitos ja Pellervon taloudellinen tutkimuslaitos 2000. Alueelliset talousnäkymät 2001–2005.

Eurostat 2016. Muuttoliikettä ja muuttajia koskevat tilastot. http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics/fi. Viitattu 12.6.2017.

Holopainen, Päivi 2016. Pohjoisen näkymät 2040. <http://luotsi.lappi.fi/pohjoisen-nakymat>. Viitattu 1.6.2017.

Lapin liitto 2011. Väestönmuutoksen Lapin maakunnassa 1951 – helmikuu 2011. <http://www.lappi.fi/lapin-liitto/arkisto-vaestotilastot>. Tietojen alkuperäinen lähde: Tilastokeskus. Viitattu 1.6.2017.

Lapin luotsi 2017. Ennakointivastaavien verkosto. <http://luotsi.lappi.fi/ennakointivastaavien-ryhma>. Viitattu 13.6.2017.

Lapin maahanmuuttostrategia 2017. Elinvoimaa alueelle 1/2013. Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Lapin TE-keskus 2001. Näkökulmia Lapin muuttoliikkeeseen. Lapin alueellisen ennakkoinnin kehittämisprojekti.

Lapin toimintaympäristökuvaus 2017. Maahanmuuttajien kotoutuminen. <http://luotsi.lappi.fi/maahanmuuttajien-kotoutuminen>. Viitattu 12.6.2017.

LAPLAND-ABOVE ORDINARY Bränditeot-hanke, House of Lapland – Lapin markkinointi- ja viestintätalo ja Mediatoimisto Voitto 2016. Lappiin potentiaalisesti muuttavien profilointi- ja segmentointitutkimus.

Melamies, Elina. 2017. Kielitaito on seuraava askel kotoutumisessa. Lapin Kansa 8.5.2017.

Nordregio 2017. State of the Lapland Region. Stockholm, Sweden. <http://luotsi.lappi.fi/julkaisut-ja-raportit>. Viitattu 1.6.2017.

Suopajärvi, Anne-Mari. 2016. Kiintiöpakolaisille uusia kuntapaikkoja Lapista. <http://paatokset.pelkosen-niemi.fi/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2016190-5>). Viitattu 12.6.2017.

Tilastokeskus. 2004. Keski-ikä tulkinta on ongelmallista. http://www.stat.fi/tup/tietoaika/tilaajat/ta_11_04_nieminen.html. Viitattu 12.6.2017.

Tilastokeskus. Kuntien avainluvut. <http://www.tilastokeskus.fi/tup/alue/kuntienavainluvut.html#?year=2017&active1=SSS>

Tilastokeskus. Tietoa tilastoista / käsitteet. <http://tilastokeskus.fi/meta/kas/index.html>

Tilastokeskus. Muuttoliike. <http://tilastokeskus.fi/til/muutl/index.html>

Tilastokeskus. Muuttaneiden taustatiedot. (maksullinen tilasto)

Tilastokeskus. Väestöennuste. http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vrm_vaenn/?table-list=true&rxid=f8a4107c-ce36-410c-ae37-f6931c742ded

Tilastokeskus. Väestön ennakkotilasto (verkkojulkaisu). http://tilastokeskus.fi/til/vamuu/2016/12/vamuu_2016_12_2017-01-25_tie_001_fi.html?ad=notify. Viitattu: 1.6.2017.

Tilastokeskus. Väestörakenne. <http://tilastokeskus.fi/til/vaerak/index.html>

Tulevaisuus Lapista.

LAPLAND
Above Ordinary